5 | Lokala utvecklingsmöjligheter

5. Lokala utvecklings-möjligheter

Brandstorp

Områdesbeskrivning

Brandstorp ligger i nordöstra delen av kommunen, precis utmed Vättern. Avstånden till de närmaste orterna är cirka 2,5 mil till Hjo och cirka 2 mil till Tidaholm och Habo tätorter. Brandstorp ligger i en odlingsbygd med stora inslag av skog. Landskapet är flackt till måttligt kuperat med större åkerfält avbrutna av främst barrskogspartier, trädridåer och bäckraviner. Bebyggelsen är ofta centralt placerad på mindre höjder i de odlade områdena. Bebyggelselägena är gamla och markutnyttjandet har en lång historia, men bebyggelsen har en varierande stil och ålder. Orten är uppdelad i två delar, den ena delen ligger vid Brandstorps kyrka och hembygdsgården och den andra delen ligger längs väg 195, utmed Vättern. Riksväg 195 separerar den del av Brandstorp som ligger utmed Vättern. Vägen begränsar framkomligheten i öst-västlig riktning för både människor, växter och djur samtidigt som vägen i nord-sydlig riktning möjliggör fordonstransporter.

Riksintressen, andra värdefulla områden och begränsningar

Ett stort område norr och väster om Brandstorp är utpekat som riksintresse för naturvård. Området är även utpekat som riksintresse för turism och rörligt friluftsliv (se kapitel 3). Dessa rikintressen har pekats ut av Naturvårdsverket. Väg 195 är ett utpekat riksintresse av Trafikverket, eftersom vägen har särskild betydelse för regional och mellanregional trafik. Vägen är belagt med ett utökat byggnadsfritt avstånd på 30 meter.

Vätterbranterna har ett utökat strandskydd på 300 meter men vid Brandstorps tätort har strandskyddet minskats till cirka 100 meter. Strandskyddet gäller även Skämningsforsån som rinner norr om Brandstorps kyrka och Krikån som rinner söder om tätorten. Dessa ingår även i Vätterns vattenskyddsområde och ett flertal områden är även utpekade som särskilt värdefulla kulturmiljöer vid vattnet – kulturaqua.

Brandstorps kyrkby är försedd med områdesbestämmelser för att skydda den unika kulturmiljön med dess byggnader. Brandstorps kyrka är ett unikt och välbesökt turistmål. Kyrkan har troligtvis medeltida ursprung och flyttades på uppdrag av Per Brahe år 1626 från Häldeholm. Brandstorps kyrka är täckt av både tak- och väggmålningar som gjordes av Johan Kinnerus år 1748. Kyrkogården inhägnas av en timrad stockgärdesgård. Inhägnaden är unik och endast ett fåtal finns bevarade i Sverige.

Befolkning, bostäder, service och arbetsplatser

I Brandstorps tätort bor det cirka 113 invånare (år 2017-12). På landsbygden runt om Brandstorp bor det cirka 500 invånare. Bostadsbebyggelsen öster om väg 195 utgörs av cirka 90 småhus, 10-15 fritidshus samt två radhuslängor. Delar av bebyggelsen är småskalig med fritidshuskaraktär, andra delar består av villabebyggelse med fasader i tegel och trä. Det finns ett 15-tal tomter som är planlagda för bostäder som inte bebyggts. Det finns även en tomt som är planlagd för förskola som inte bebyggts. Stora delar av tätorten, på östra sidan om väg 195 byggdes ut under 60- och 70-talet. I bostadsområdet finns en lekplats. På västra sidan om väg 195, finns ett bostadsområde som byggdes ut under 80- och 90-talet. Där finns några tomter som inte har bebyggts. Där finns även en lekplats.

Bostadsområdena på östra sidan om väg 195 länkas samman med en gång- och cykelväg. I bostadsområdena samsas cyklister, fotgängare och bilister. Det finns en trottoar på den öst-

ra sidan om väg 195 som går genom samhället. Brandstorp är inte sammanlänkat med gång- och cykelvägar till någon annan ort i kommunen. I det norra bostadsområdet finns en promenadstig längs vätterbranten med två mindre trappor ner till en liten strand. Det finns även en udde som är utrustad med ett större parkbord.

I Brandstorps kyrkby finns en förskola och fritidshem. Barnen i årskurs F-6 går på Fagerhultsskolan och årskurs 7-9 går på Hagabodaskolan i Habo tätort. Många skolbarn åker buss till skolan och många av dem behöver passera väg 195 för att ta bussen till och från skolan.

Busshållplatserna ligger på västra sidan om väg 195, en i södra delen av Brandstorp och en i norra delen, mitt emot lanthandeln. Det finns ingen planskild korsning för fotgängare eller cyklister för att passera väg 195. Kollektivtrafiken tillhandahålls av Jönköpings länstrafik och Västtrafik. I nuläget kör buss 115 mellan Brandstorp och Habo på vardagar. Buss 406 körs mellan Brandstorp och Hjo på vardagar.

I Brandstorp finns det en lanthandel med café, en automatiserad bensinstation, en industri som tillverkar aluminiumprodukter samt ytterligare några företag. Kommunen äger en fastighet på cirka 3,2 hektar som är planlagd för industri men som inte bebyggts.

Föreningslivet i Brandstorp utgörs av en hembygdsförening, en idrottsförening som främst erbjuder fotbollsträning, Brandstorps församling, Skaraborgs Ponnysällskap samt en båtklubb som håller till vid småbåtshamnen i Brandstorp.

Teknisk service

Habo Energi planerar att bygga fiber i hela Habo kommun med målsättningen att 90 % av alla hushåll ska ha tillgång till snabbt bredband år 2020. Under åren 2018/2019 planeras stamnät och accessnät i Brandstorp.

Brandstorps tätort samt bebyggelsen kring Brandstorps kyrkby är anslutet till kommunalt vatten-och avloppsnät. Avloppsreningsverket ligger inne i Brandstorp vid Krikån och byggdes på 1970-80- ta-

let. Verket utför mekanisk- och biokemisk rening. Enligt en extern kontroll som gjordes år 2017 bedöms avloppsverket fungera bra. Dricksvattnet tas från vattenverket i Brandstorp.

Utveckling

Kommunen är positiv till att det finns möjlighet för orten att växa. Brandstorps läge nära Vättern med dess fina omgivande natur och den lokala service som finns på orten gör att det finns en potental för orten att växa. I översiktsplanen föreslås tre utbyggnadsområden för bostäder inom strandskyddet genom LIS-områden (Landsbygdsområden i strandnära läge). En grov uppskattning är att dessa områden kan rymma crika 35 småhus. LIS innebär att det är tillåtet att bygga bostäder inom strandskyddat område. Läs mer om detta under kapitel 4, Landsbygd. Vidare föreslås tre områden för kompletterande bostadsbebyggelse som omfattar

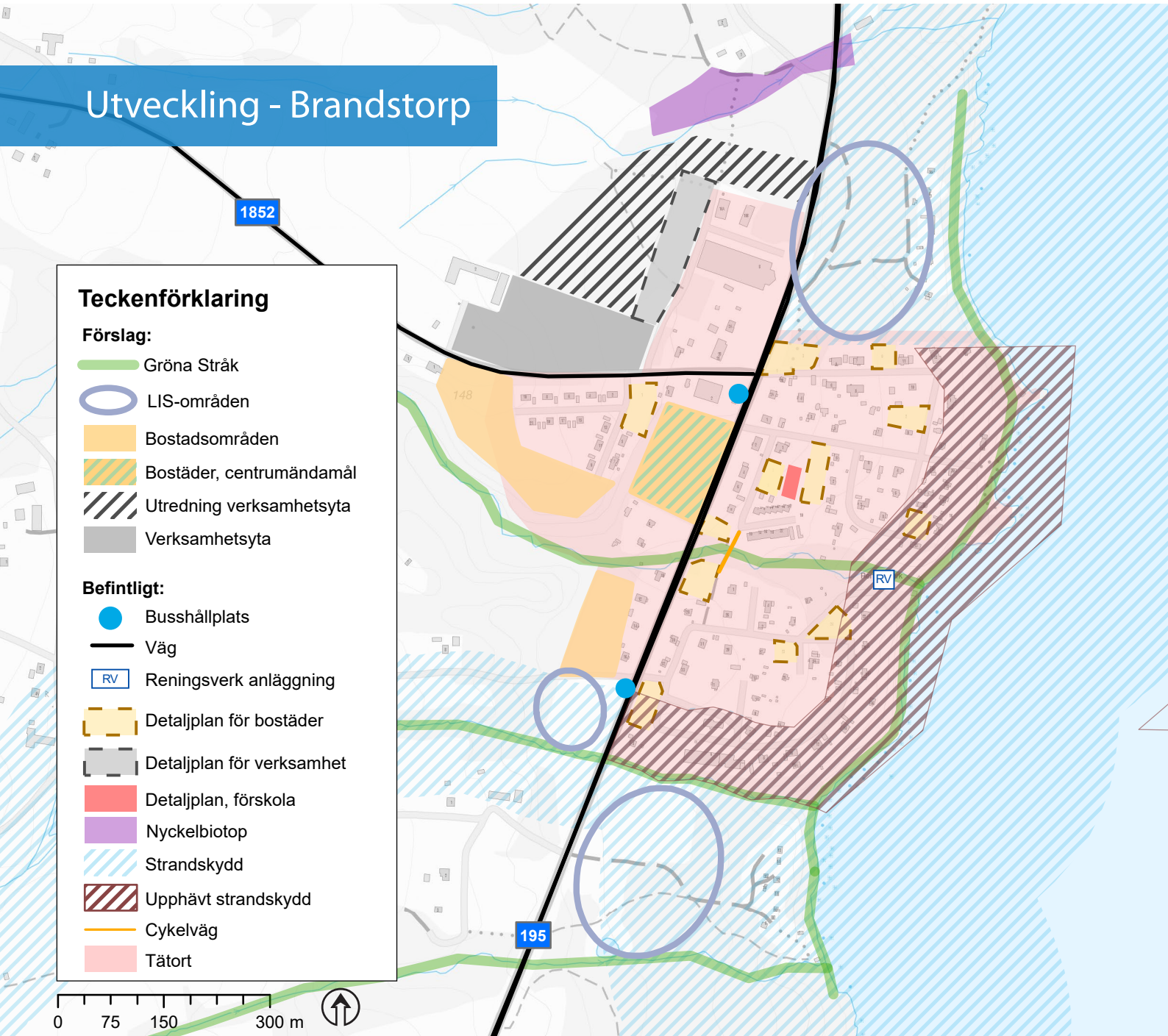

ungefär 25 villatomter. LIS-områdena öster om väg 195 bör kopplas samman med den befintliga bostadsbebyggelsen genom gång- och cykelvägar. Verksamhetsytor föreslås i anslutning till befintligt verksamhetsområde samt ett utredningsområde för verksamheter om behov finns i framtiden. Vid exploatering av utredningsområde är det viktigt att en trädridå sparas i västra delen mot kulturlandskapet som breder ut sig upp mot Brandstorps kyrkby. En trädridå behövs för att ta hänsyn till kyrkbyns och landskapets kulturvärden. Kyrkbyn är försett med områdesbestämmelser med utökad bygglovsplikt.

En gång- och cykelväg föreslås mellan Brandstorp och Habo tätort som möjliggör för arbetspendling och ökar tillgängligheten för friluftsliv och turism.

Det föreslås att trygga gång- och cykelpassager skapas på väg 195 så att framförallt skolbarn som tar bussen till skolan kan passera vägen på ett säkert sätt. Översiktsplanen pekar ut gröna stråk där avsikten är att dessa ska bevaras för att länka samma gröna områden med varandra, skapa trevliga bostadsmiljöer samt bevara ekosystemtjänster och biologisk mångfald. Befintlig markanvändning som föreslås för utveckling är både skogsmark och ängsmark. Marken är till störs del privatägd. Det innebär att kommunen behöver föra en aktiv markpolitik och ha dialoger med markägarna och utifrån deras intressen och vilja genomföra en föreslagna utvecklingen.

Riktlinjer

- Kommunen ska arbeta för att i samverkan med Trafikverket utforma en trafiksäker öst-västlig gång- och cykelpassage utmed väg 195.
- Kommunen ska arbeta för att möjliggöra en gång- och cykelväg mellan Brandstorp och Habo tätort.
- Utpekade gröna stråk ska bevaras och tas hänsyn till i fortsatt planering.
- Kommunen bör inventera bostadsbebyggelsen i nordöstra delen av tätorten med syfte att kartlägga arkitektoniska värden och hur dessa ska hanteras.
- Den bostadsbebyggelse som planläggs ska komplettera den befintliga när de gäller upplåtelseform och typ, samt styras av efterfrågan och behov.
- Kommunen är positiv till byggnation i orten och inom utpekade LIS-områden.
- Bebyggelse inom LIS-områden ska anslutas till kommunalt vatten- och avloppsnät.

Fagerhult & Baskarp

Områdesbeskrivning

Fagerhult och Baskarp ligger ungefär en mil norr om Habo tätort, längs med Vättern. Orterna begränsas i norr på ett naturligt sätt genom bäckraviner. Landskapet runt Baskarp är kuperat och består till stor del av barrskog. Landskapet runt Fagerhult är bitvis kuperat och består av både åkerlandskap och barrskog.

Genom båda orterna går riksväg 195 som delar orterna i två delar. Vägen begränsar framkomligheten i öst- västlig riktning för både människor, växter och djur samtidigt som vägen i nord- sydlig riktning möjliggör fordonstransporter.

Riksintressen, värdefulla områden och begränsningar

Ett stort område som sträcker sig från norra delen av kommunen och en bra bit söder om Fagerhult är utpekat som riksintresse för naturvård. Området är även utpekat som riksintresse för turism och rörligt friluftsliv. Nordöst om Baskarp ligger en sandtäkt, ner mot Vättern. Baskarpsand AB är ett företag som utvinner kvartssand och fältspat-sand. Sanden är unik och sandtäkten i Baskarp är därför utpekad som riksintresse för värdefulla ämnen och material, enligt 3 kap 7 § andra stycket miljöbalken. Det är myndigheten Sveriges Geologiska Undersökning som pekat ut sandtäkten som riksintresse.

Norr om både Fagerhult och Baskarp finns bäckraviner som är belagda med strandskydd på 100 meter. Ravinerna innehåller främst lövträd (en del ädellövträd), men även inslag av barrträd. Ravinen vid Fagerhult, väster om orten, är en del av Gagnåns naturreservat samt ett Natura 2000-område. Genom ravinen rinner Gagnån, som ingår i Vätterns vattenskyddsområde, och mynnar i Vättern. Längs Gagnån finns utpekade områden för särskilt värdefulla kulturmiljöer vid vattnet-kulturaqua. Ravinen norr om Baskarp är även den ett naturreservat, vilken är sammanlänkad med Hökensås naturreservat. Sto-

ra delar av ravinen norr om Baskarp är utpekade som nyckelbiotoper av skogsstyrelsen. Svedån som rinner genom ravinen mynnar i Vättern och ingår i Vätterns vattenskyddsområde. Omkring både Fagerhult och Baskarp har Skogsstyrelsen pekat ut områden för nyckelbiotoper.

Väg 195 är utpekad som riksintresse av Trafikverket, eftersom vägen har särskild betydelse för regional och mellanregional trafik. Vägen är belagd med ett utökat byggnadsfritt avstånd på 30 meter.

Befolkning, bostäder, service och arbetsplatser

I Fagerhult och Baskarp bor det cirka 340 invånare (år dec 2017). Bostadsutbudet består av cirka 150 småhus med en större andel villabebyggelse. I Baskarp finns även ett flerbostadshus med åtta lägenheter och i Fagerhult finns några radhuslänor. En stor del av bostadsbebyggelsen byggdes ut på 60-70- talet. Bostadsområdet väster om väg 195 i Fagerhult byggdes till stor del ut under 90-talet. I Fagerhult finns det cirka 10 tomter som är planlagda för bostäder men som inte har bebyggts. I Baskarp finns det cirka 5 tomter som är planlagda för bostäder men som inte bebyggda. Utöver det finns det en detaljplan från 1962 som medger ett bostadsområde med cirka 30 tomter för bostäder. Området ligger i nordvästra delen av Baskarp, på en hög platå.

I Fagerhult finns en skola med årskurserna F-6, en förskola samt fritidshem. Eleverna som går i årskurs 7- 9 åker skolbuss till Hagabodaskolan i Habo tätort. På Fagerhultskola finns en filial till biblioteket i Habo. Barnen som bor i Baskarp nyttjar skolan och barnomsorgen i Fagerhult. Mellan Baskarp och Fagerhult finns en gång- och cykelväg som delvis är asfalterad och belyst. I Baskarp korsar cyklister och fotgängare väg 195 i markplan. Gång- och cykelvägen från Baskarp ansuter till parkeringsplatsen som tillhör Fagerhults Belysning. På parkeringsplatsen får cyklister, fotgängare och bilister samsas. I Fagerhult finns två planskilda kosrningar för cyklister och fotgängare, under väg 195. Den planskilda korsningen vid skolan saknar belysning.

I Fagerhult finns två lekplatser utöver barnomsorgens verksamheter, en på var sidan om väg 195. Det finns även en större gräsmatta med fotbollsmål. I Baskarp finns en lekplats öster om väg 195.

Kollektivtrafiken i Fagerhult och Baskarp försörjs av Jönköpings Länstrafik och Västtrafik. I dagsläget kör Jönköpings Länstrafik buss 115 Habo – Brandstorp på vardagar. Västtrafik kör i dagsläget buss 406 mellan Fagerhult, Baskarp och Hjo på vardagar.

I Fagerhult finns det en frisersalong, en dagligvaruhandel som även är apoteksombud, postombud och tillhandahåller service från ATG och Svenska spel. Fagerhults Belysning är en av kommunens största arbetsplatser. Det är många som pendlar in till Fagerhult för att arbeta på företaget. Kommunen har ingen industrimark på orten. Den industrimark som finns ägs av Fagerhults belysning och omfattar cirka 14,5 hektar. I Baskarp finns ett tiotal företag varav tre industrier. I Baskarp finns en yta planlagd för industri, men den är inte bebyggd.

Centralt i Fagerhult ligger Fagerhus, konferens- och representationsgård, som drivas av stiftelsen Fagerhult. I Fagerhus finns en idrottshall, squashhall, gym och bowlingbana. Väster om Fagerhult finns ett elljusspår på 2,5 kilometer, som under vintertid kan nyttjas för skidåkning. I Baskarp, vid Vätterns strand finns en hamn, Svedudden, för småbåtar samt en gästhamn. Intill hamnen finns en badplats med sandstrand, toaletter, kiosk och servering. Mellan badplatsen och Baskarps tätort finns ingen anlagd gång- och cykelväg.

Teknisk service

Det kommunala bolaget Habo Energi planerar att bygga fiber i hela kommunen. Under 2017 planeras stamnätet att anläggas och under 2018 planeras för att accessnätet ska byggas i Fagerhult.

Både Fagerhults och Baskarps tätortsbebyggelse är ansluten till det kommunala vatten- och avloppsnä-

tet. Vattenverket i Baskarp försörjer båda orterna med dricksvatten. Avloppsverket i Fagerhult ligger vid Gagnån och byggdes 1974 och renoverades 1990. Verket utför mekanisk- och biokemisk rening av avloppsvattnet. Avloppsverket i Baskarp ligger strax öst om tätorten och byggdes 1961-62. Verket utför mekanisk- och biokemisk rening. Enligt en extern kontroll som gjordes år 2017 bedöms båda avloppsverken fungera bra.

Utveckling

Kommunen är positiv till att det finns möjlighet för orterna att utvecklas. Läget nära Vättern med dess fina omgivande natur, Baskarps badstrand och hamn samt den lokala service som finns i Fagerhult gör att det finns en potential för orterna att växa. I Baskarp föreslås ingen ny utveckling utöver den som redan finns, det vill säga en detaljplan i nordvästra delen av tätorten som tillåter ett 30-tal villatomter samt en detaljplan för verksamheter i sydöstra delen av orten. Däremot föreslås en trafiksäker gång- och cykelpassage på väg 195 samt en gång- och cykelväg från tätorten till Baskarps strand.

I Fagerhult föreslås två utbyggnadsområden för bostäder, en på västra sidan och ett större på östra sidan om väg 195. En mindre förtätning av befintligt bostadsområde föreslås öster om väg 195.

De föreslagna ytorna rymmer uppskattningsvis 60 villor vilket, om de byggs ut, kommer ställa krav på att det finns möjlighet att utöka skol- och förskoleverksamheten. Utbyggnadsområdena kan rymma förskoleverksamhet. En verksamhetsyta norr om bäckravinen, i anslutning till Fagerhults belysning föreslås. Likaså ett utredningsområde för verksamheter om det finns ett behov i framtiden. De markytor som föreslås för utveckling är i huvudsak skogsmark men även en del ängs- och åkermark. Kommunen är beroende av privata markägare för att den föreslagna utvecklingen ska kunna genomföras eftersom kommunen inte äger den mark som föreslagits för utveckling.

I Fagerhult och Baskarp är det även viktig att planera och arbeta för att skapa trafiksäkra passager i väst-östlig riktning utmed väg 195. I samband med ett sådant arbete bör kommunen i samverkan med Trafikverket även utreda möjligheter till en utformning av vägen som bidrar till att hastighetsgränserna hålls, genom hastighetsdämpande åtgärder. Gemensamt för både Baskarp och Fagerhult är att en gång - och cykelväg föreslås mellan Brandstorp i norr och Habo i söder som länkas ihop med den befintliga som förbinder Baskarp och Fagerhult. En sammanhängande gång- och cykelväg som binder samman orterna utmed väg 195 möjliggör för arbetspendling på ett hållbart sätt, samt ökar tillgängligheten för friluftslivet och turismen.

Riktlinjer

- Kommunen ska arbeta för att i samverkan med Trafikverket utforma trafiksäkra gång- och cykelpassager utmed väg 195 samt utreda möjligheterna till hastighetsdämpande åtgärder i orterna.
- Kommunen ska arbeta för att möjliggöra en gång- och cykelväg mellan Habo tätort och Brandstorp, som länkas samman med den befintliga sträckan mellan Fagerhult och Baskarp.
- En cykelbana föreslås till Baskarps strand som länkas samman med cykelstråket Brandstorp – Habo.
- Den bostadsbebyggelse som planläggs ska komplettera den befintliga när de gäller upplåtelseform och typ, samt styras av efterfrågan och behov.
- Kommunen ska ha planberedskap för att kunna utöka skolan och förskolan vid behov.
- Skogsområdet intill skolan ska bevaras för att möjliggöra för skolan och förskolan att nyttja området i sina verksamheter.

Utveckling - Fagerhult

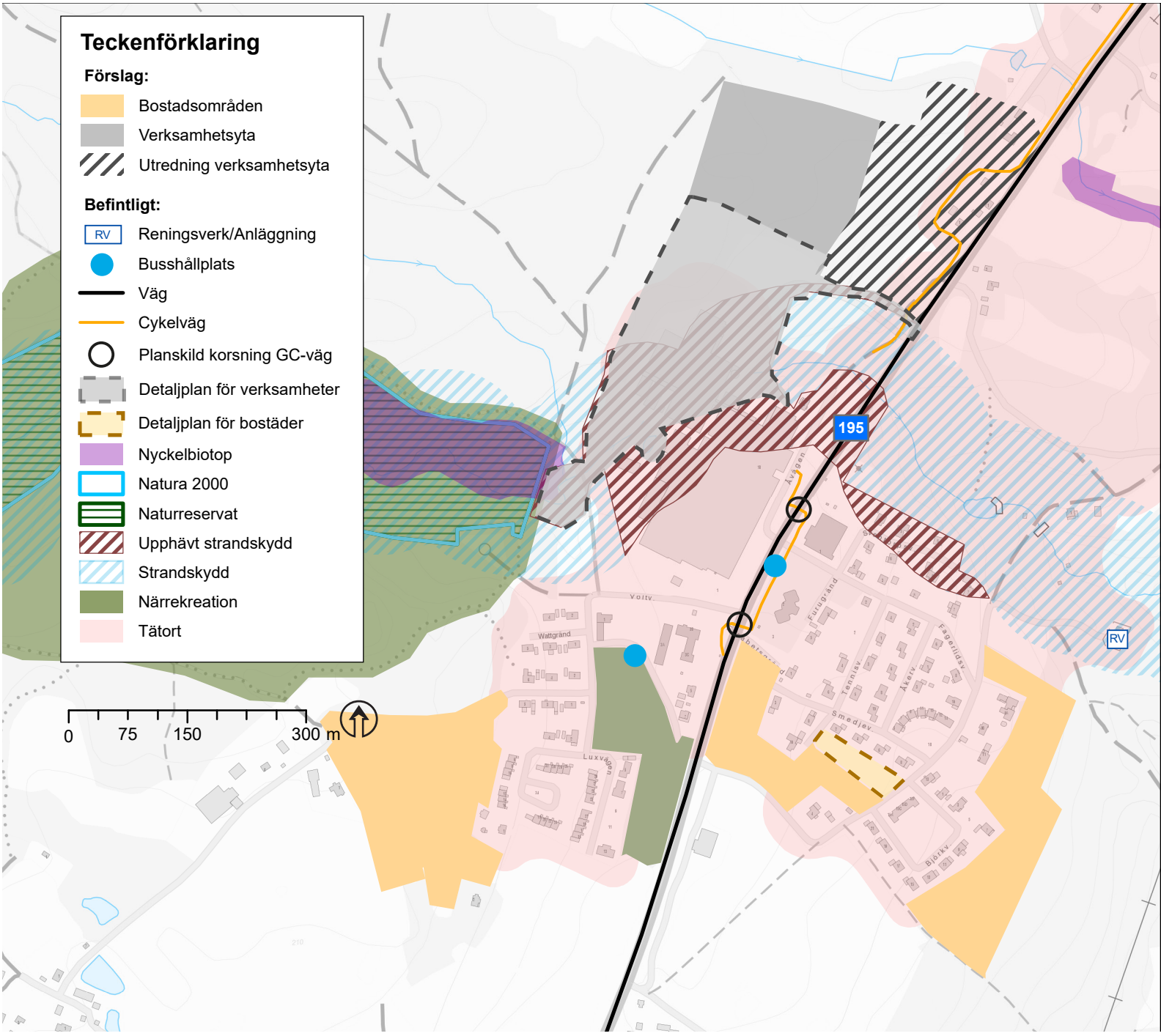

Utveckling - Baskarp

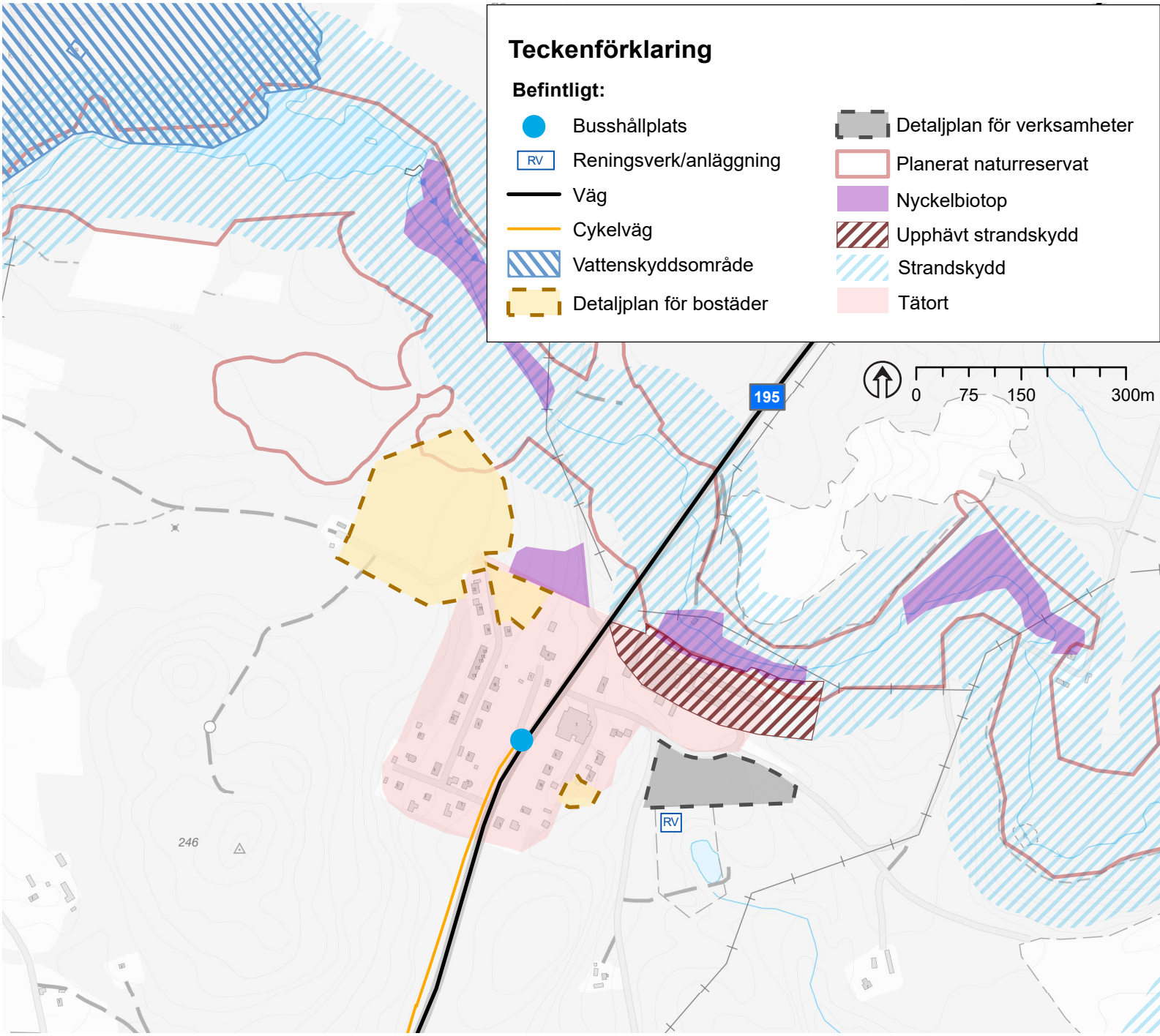

Furusjö

Furusjö ligger vid Furusjön cirka 6 kilometer från Mullsjö tätort och cirka 8,5 kilometer från Habo tätort. Landskapet kring Furusjö är mestadels svagt till måttlig kuperat men dramatiska branter förekommer också i övergången mellan höga partier och dalar. Skogen dominerar och består av tall och gran med inslag av bland annat björk och asp. Kring bebyggelse och äldre jordbruksmarker finns ofta inslag av ädellövskog. Bebyggelselägen har lång historisk kontinuitet. Väg 1819 som går mellan Habo och Mullsjö ligger norr om samhället.

Riksintressen, värdefulla områden och begränsningar

Furusjön är belagd med allmänt strandskydd på 100 meter. Likaså Mellandammen norr om orten och reningsdamen öst om orten. Skogsstyrelsen har pekat ut områden för nyckelbiotoper, söder och norr om tätorten. I norra delen av Furusjön är ett område utpekat som särskilt värdefulla kulturmiljöer vid vattnet – kulturaqua. Väg 1819 är försett med ett utökat byggnadsfritt avstånd på 30 meter på varje sida om vägen. I Sydvästra delen av tätorten finns ett vattenskyddsområde.

Befolkning, bostäder, service och arbetsplatser

I Furusjö bor det 350 invånare (dec 2017). Bebyggelsen består främst av friliggande villor samt en del fritidshus. Vissa hus är ursprungligen fritidshus som gjorts om till åretruntboende. Det finns ett mindre flerbostadshus och två parhus. Många av husen byggdes under 60-och 70-talet. Det har byggts ett fåtal hus i Furusjö de senaste åren och det finns en efterfråga att bygga hus på orten. Det finns ett 20-tal tomter som är planlagda för bostäder men som inte bebyggts. Detaljplanerna i Furusjö är från 60-talet med begränsade byggrätter, vilket behöver ses över för att öka viljan att bygga bostäder på orten.

I Furusjö finns det två lekplatser, en som vänder sig

till lite äldre barn och en till lite yngre. Det finns även en större gräsmatta med fotbollsmål. I Furusjö finns en förskola. Elever i årskurs F-6 går på Alléskolan i Habo tätort. Högstadieeleverna går på Hagabodaskolan i Habo.

Vid Furusjön finns en badplats med bryggor, gungor och volleybollnät. Intill badplatsen finns även en kiosk som är öppen sommartid. Västra Vätterleden, etapp 8 passerar Furusjö. Leden sträcker sig från Tiveden i norr och till Mullsjö i södväst. I Mullsjö ansluter leden vidare till södra Vätterleden. Söder om järnvägen finns ett elljusspår på 2,5 kilometer. Furusjö saknar gång- och cykelvägar som länkar samman orten med andra orter, så som Mullsjö och Habo. På orten finns Sjöhaga pensionat som har drivits sedan slutet av 1800-talet. De senaste åren har pensionatet fungerat som bed & breakfast, konferenssanläggning för mindre konferenser samt arrangemang för brukshundsklubbar.

Kollektivtrafiken ombesörjs av Jönköpings Länstrafik. I Furusjö finns fyra busshållplatser där buss 116 stannar. Bussen kör mellan Jönköping, Mullsjö och Habo, bussarna körs vardag och helg. Från Furusjö till Mullsjö station är det ungefär 6 kilometer. Från Mullsjö station kan man ta tåget till Habo på 10 min, Jönköping på 25 min, Göteborg på 1 timma 40 min, Skövde på 40 min, och Falköping på 20 min.

Det finns tre infarter till Furusjö via väg 1819. Hastighetsbegränsningen utmed väg1819 är 80 km i timmen. Vid tätorten är hatishetsbegränsningen 60 km/h under sommarhalvåret. In- och utfarterna till väg 1819 ansluter till vägen i en mjuk kurva och sikten upplevs därför inte vara optimal.

Inom tätorten finns det två industritomter varav en, som tillåter småindustri, inte bebyggts. I dagsläget finns två etablerade industrier på orten.

Teknisk service

Bebyggelsen inom tätorten är anslutna till det kommunala vatten- och avloppsnätet. Furusjö avloppsanläggning byggdes 1962 och består av två seriekopplade biodammar, vilka kompletterades med en våtmark och efterpoleringssteg år 1993. Enligt en extern utredning som gjordes 2017, är avloppsanläggningen föråldrad och i stort behov av uppdatering. Dricksvattnet tas från vattenverket i Furusjö.

Habo energi bygger fiber i hela kommunen och planerar att bygga stam- och accessnät under år 2020 mellan Habo och Furusjö. Tillgången på bredband med hög hastighet är en viktig del i utvecklingen av mindre orter. Dels för privat bruk men även för att det ska vara möjligt att arbeta hemifrån och kunna driva ett företag på orten.

Utveckling

Kommunen är positiv till att det finns möjlighet för orten att växa. Furusjös läge nära Mullsjö och Habo tätorter där service, arbetsplatser och kollektivtrafik finns, samt Furusjös läge intill Furusjön med dess fina omgivande natur gör att Furusjö har potential att ytterligare utvecklas till en attraktiv ort att bo på. I Furusjös nordöstra delar föreslås två utbyggnadsområden för bostäder. Uppskattningsvis rymmer områdena ungefär 50 villatomter. Ett område på den västra sidan om Furusjön håller på att detaljplaneläggas för 12 villor. Befintliga detaljplaner togs fram under 1960-talet och behöver ses över eftersom förutsättningarna förändrats sedan detaljplanerna antogs. Andelen permanentboenden är större i dagsläget än när planerna togs fram. Intill de föreslagna områdena för bostadsutveckling i den östra delen av tätorten, föreslås ett område för skola och förskola. En utbyggnad av Furusjö enligt översiktsplanen innebär troligtvis en ökning av trafikflödet. Med tanke på detta bör kommunen tillsammans med Trafikverket utreda förutsättningarna för de tre infarterna utifrån trafiksäkerhet.

Norr om järnvägen föreslås ett område som möjliggör för centrumändamål som kan inkludera en mindre livsmedelsbutik samt utveckla nod för kollektivtrafiken. Kollektivtrafiken behöver utvecklas med tätare turer, framförallt på morgon,

eftermiddag och kväll för att tillgängliggöra tågstationerna i Mullsjö och Habo för vidare transport men även för att tillgängliggöra service och målpunkter i de båda tätorterna. Kommunen behöver föra en dialog med Jönköpings länstrafik eftersom det är de som tar beslut om bussturerna. Region Jönköping har pekat ut en regional cykelväg mellan Mullsjö och Habo som passerar Furusjö. Det är av stor vikt att gång- och cykelvägen genomförs eftersom det möjliggör för arbetspendling med cykel samt ökar tillgängligheten till tågstationerna och båda tätorterna. En gång och cykelväg mellan orterna skulle även gynna friluftlivet och turismen.

Reningsprocessen för avloppsvatten behöver utökas och ett reningsverk byggas för att få till en rening som motsvarar nuvarande miljökrav. Ledningarna för vatten och avlopp är också i behov av att förnyas.

Översiktsplanen pekar ut gröna stråk där avsikten är att dessa ska bevaras för att länka samma gröna områden med varandra, skapa trevliga bostadsmiljöer samt bevara ekosystemtjänster och biologisk mångfald. De markytor som föreslås för utveckling är i huvudsak skogsmark men även en mindre del ängs- och åkermark. Kommunen är delvis beroende av privata markägare för att genomföra översiktsplanen eftersom kommunen endast äger delar av de områden som föreslås för utveckling och resterande delar ägs av privata markägare.

Riktlinjer

- Detaljplanerna för Furusjö är från 1960-talet och behöver ses över och eventuellt behöver dessa ersättas med nya planer eftersom förutsättningarna förändrats sedan detaljplanerna antogs.
- Den bostadsbebyggelse som planläggs ska komplettera den befintliga när de gäller upplåtelseform och typ, samt styras av efterfrågan och behov.
- Kommunen ska arbeta för att en gång- och cykelväg byggs mellan Mullsjö och Habo, via Furusjö.
- Kommunen ska arbeta för att kollektivtrafiken utvecklas så att befintliga tågstationer i Mullsjö och Habo blir mer tillgängliga för invånarna i Furusjö.
- Kommunen ska vid behov verka för och samarbeta med Trafikverket med syfte att utreda trafiksäkerheten vid in- och utfarter till väg 1819.
- Kommunen ska ha planberedskap för att kunna utöka förskolan och etablera en skola vid behov.
- Reningsverk med uppdaterad reningsprocess ska anläggas. Vatten- och avloppsledningar ska förnyas vilket ska förtydligas i en ledningsförnyelseplan.

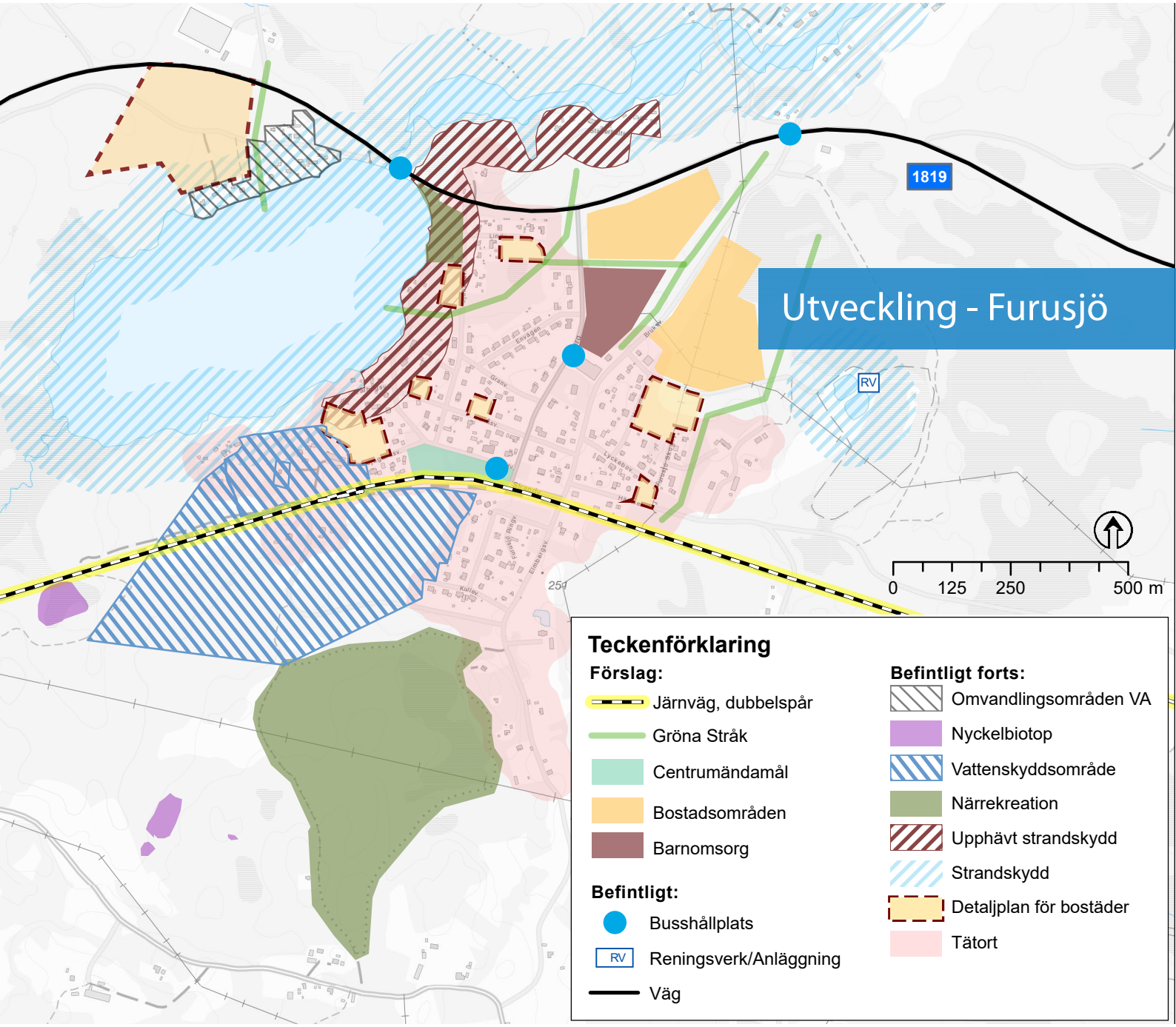
Utveckling - Furusjö
1819
RV
0
125
250
500 m
Teckenförklaring
Förslag:
Järnväg, dubbelspår
Gröna Stråk
Centrumändamål
Bostadsområden
Barnomsorg
Befintligt:
Busshållplats
RV
Reningsverk/Anläggning
Väg
Befintligt forts:
Omvandlingsområden VA
Nyckelbiotop
Vattenskyddsområde
Närrekreation
Upphävt strandskydd
Strandskydd
Detaljplan för bostäder
Tätort

Habo

Områdesbeskrivning

Habo tätort ligger längsmed Vättern, ungefär två mil norr om Jönköping. Läget nära Jönköping med utbud av arbetstillfällen, shopping och kultur samt goda kommunikationer med tåg och buss bidrar till att Habo tätort blivit en attraktiv ort att bo på. Närheten till naturen och Vättern samt all den föreningsverksamhet som finns har lockat många att bosätta sig i Habo. Landskapet runt omkring Habo tätort är flackt till måttligt kuperat med större åkerfält avbrutna av främst barrskogspartier, trädridåer och bäckraviner. Bebyggelsen är ofta centralt placerad på mindre höjder i de odlade områdena. Markutnyttjande och bebyggelselägen har en lång historia. Bebyggelsen har en varierande stil och ålder. Bebyggelseutvecklingen under de senaste 10-15 åren har till stor del skett på åkermark när de gamla gårdarna intill tätorten sålts eller upphört med jordbruksdrift. Bostadsutbyggnaden har till stor del genomförts via privata initiativ.

Habo tätort delas av genom en bäckravin i norr. Genom orten går en järnväg och riksväg 195 som också delar av orten. Bäckravinen med dess naturreservat skapar en grön kil i tätorten med möjlighet till rekreation. Områdena på var sida om ravinen länkas samman med tre bilvägar och tre gång- och cykelvägar. Järnvägen med en hållplats på orten skapar möjligheter för hållbara kommunikationer men den skapar också en barriär mellan östra och västra sidan av orten. Kopplingarna mellan de båda sidorna om järnvägen är relativt god. För bilister finns det tre järnvägsundergångar och för cyklister och fotgängare finns det fyra. Väg 195 delar av orten då exempelvis Sjogarp och stora Fiskebäck ligger på den östra sidan av vägen. Kopplingen mellan östra och västra sidan om väg 195 kan förbättras för mjuka trafikanter. I nuläget finns två broar/undergångar som är anpassade för fotgängare och cyklister. En vid Sjokarpsrondellen och en vid Fiskebäck/Väst-Göte.

Riksintressen och andra värdefulla områden

Hela området öster om riksväg 195 samt Vättern är utpekat som riksintressant för naturvård samt riksintresse för turism och friluftsliv. Rikintresserna är utpekade av Naturvårdsverket. Väg 195 är utpekat riksintresse av Trafikverket, eftersom vägen har särskild betydelse för regional och mellanregional trafik. Vägen omfattas av ett utökat byggnadsfritt avstånd på 30 meter. Jönköpingsbanan som går genom Habo tätort är också utpekat som riksintresse av Trafikverket, eftersom järnvägen har betydelse för godstransporterna på nationell nivå. Längs Vättern har länsstyrelsen beslutat om utökat strandskydd på 300 meter, förutom ett par få undantag till exempel vid Brandstorp och Domsand. Längs övriga sjöar och vattendrag gäller, med några undantag, ett generellt skydd på 100 meter. Bäckravinen i norra delen av tätorten är naturreservat och Hökesån som rinner genom ravinen ingår i Vätterns vattenskyddsområde. Flera områden i reservatet är utpekade som särskilt värdefulla kulturmiljöer vid vattnet, så kallade kulturaqua. I närheten av tätorten finns fler naturreservat bland annat Stora Kärrs bokskog och Fiskebäcks naturreservat. I flera områden kring tätorten och i delar av naturreservaten finns utpekade områden för nyckelbiotoper.

Grönstruktur

I och omkring Habo tätort finns tätortsnära skogar som används för vardagsrekreation och som bidrar till att skapa kvaliteter i bostadsområden och tätorten som helhet. Dessa ingår i vad man kallar för grönstruktur, vilken är områden med vegetation så som skog, parker, ängar med mera. I de centrala delarna av Habo tätort finns fem tätortsnära skogar. Skogarna bedöms som värdefulla och är en stor tillgång för tätorten. Skogarna kan användas som rekreationsområde och ger karaktär till omgivande bostadsområde. (Tätortsnära skogar i Habo, 2012. Gösta Börjesson).

I grönstrukturplanen för Habo tätort, som togs fram år 2008 pekades viktiga gröna stråk ut. Gröna stråk är en del av den gröna strukturen. Stråken som pekades ut är bäckravinerna, spårområdet vid Gränsenstugan, bokskogen, Vätterstranden och Bränninge hage. (Vårt gröna Habo, 2008) I Habo tätort finns det flera grönytor, några parker och lekplatser. Lekplatserna riktar sig främst till mindre barn och de är över lag jämnt fördelade över tätorten. Det finns något bostadsområde där det finns behov av fler lekplatser. Generellt är grönytor och parkena sparsamt utformade vilket gör att det finns potential att utveckla dem.

Inför utvecklingen av Habo tätort är det viktigt att gröna områden och stråk pekas ut så att dessa kan bevaras och förstärkas. Det är viktigt att gröna områden länkas samman i ett grönt nätverk så att växter och djur kan förflytta sig mellan olika områden. De gröna stråken är viktiga för att skapa rekreationsområden, bevara ekosystemtjänster, stärka den biologiska mångfalden och för att hantera delar av klimatförändringen.

Befolkning och bostäder

Habo kommun har genomgått en snabb utveckling och har ökat i invånarantal under hela 2000-talet. De senaste åren har antalet kommuninvånare ökat med cirka 300 invånare per år. I slutet av juli 2018 blev Habo kommun 12 000 invånare. Befolkningsmängden i Habo tätort är 8 124 (dec 2017), vilket utgör 67 % av Habo kommuns invånare. Tillväxten beror bland annat på att det är attraktivt att bo i Habo, ortens nära läge till Jönköping, samt att flera nya utbyggnadsområden etablerats.

Det är sannolikt att befolkningen i tätorten fortsätter att öka. Habo kommun har tagit fram en egen prognos utifrån arbetet med detaljplanerna. Prognosen visar att det kommer ske en uppskattad befolkningsökning på cirka 1 300 personer till år 2020, i snitt 400 nya invånare/år från år 2018 till år 2020.

Enligt kommunens prognos bor det i Habo kommun cirka 16 500 invånare år 2025. År 2040, som är

översiktsplanens tidshorisont, bor då cirka 21 000 – 23 000 personer i kommunen om den årliga befolkningsökningen ligger mellan 400 - 500 invånare per år. För att kommunen ska kunna utvecklas i denna takt krävs en god planberedskap och en aktiv markpolitik med syfte att köpa mark och öka det kommunala markinnehavet. Det är kommunens ansvar att driva utvecklingen och säkerställa en god samhällsutveckling. Utmaningen är att i översiktsplanen peka ut tillräckligt mycket mark som avsätts för tätortsutveckling. Kommunen bedömer att cirka 150 hektar mark med en exploateringsgrad om minst 12 bostäder per hektar behövs för att klara bostadsutbyggnaden till år 2040 (läs mer om bostadsförsörjning under kapitel 4, Allmänna intressen).

Habo tätort är ett utpräglat villaområde med inslag av flerbostadshus. En utmaning är att centrala lägen i tätorterna är glesa och bebyggda med låga hus, vilket försvårar möjligheten att skapa ett tätare centrum som kan ge mer underlag för den befintliga servicen, utan att den befintliga bebyggelsen påverkas negativt.

Det senaste tio åren har expansionen av bostäder främst skett genom bebyggelse av småhus på Bränninge. Det har även tillkommit flerbostadshus under den här perioden bland annat Parksäter i närheten av järnvägsstationen. Habo tätort kommer fortsätta att växa eftersom det finns färdiga detaljplaner för småhusbebyggelse både på Västra Solhöjden och på Lilla Bränninge och fler detaljplaner håller på att tas fram.

Utmaningarna förknippade med den byggda strukturen gäller främst bostäder, då det har byggts mest småhus med äganderätt i kommunen, vilket innebär att det saknas andra typer av boenden och upplåtelseformer. Det är viktigt att få till byggnation av flerbostadshus så att den äldre och yngre generationen kan bo kvar i den ort som de önskar. Genom att möjliggöra för ett annat utbud med flerbostadshus och rad- och parhus kan även bebyggelsestrukturen påverkas så att den gynnar en hållbar samhällsutveckling. Genom att bygga flerbostadshus, rad- och parhus tas inte lika mycket mark i anspråk, utbyggnad av vatten- och avlopp blir mer effektiv och samhällsekonomisk. Avstånden mellan målpunkter kan bli kortare vilket skapar förutsättningar för en utveckling av gång-och cykelvägnätet. Genom att befolkningen bor mer koncentrerat skapas även underlag för kollektivtrafik som då kan utvecklas och bli bättre.

Service och arbetsplatser

I Habo tätort finns det år 2017 fyra grundskolor, varav ett högstadium. Det finns fyra skolor med integrerade förskoleklasser. Behovet fram till 2022 bedöms vara tre nya förskolor och två nya skolor för årskurs F- 6. Den kommande expansionen av Habo kräver att skolor och förskolor byggs ut i den takt som utvecklingen sker fram till år 2040.

Dagligvaruhandeln och den kommersiella handeln är koncentrerad till Blå torget i Habo centrum. Det finns bland annat livsmedelsbutiker, konditori, restauranger, kläd- och skobutik, blomsteraffärer. Det bedrivs även torghandel en gång i veckan året runt. Vid Blå torget finns även ett bibliotek och Träffpunkt Habo för seniorer. Allt eftersom tätorten växer finns det ett behov av att utreda hur centrum kan utvecklas med bostäder och kommersiell service i framtiden.

Kommunen är en stor arbetsgivare med anställda inom skola, barnomsorg, vård, kommunförråd samt tjänstemän i kommunhuset. Historiskt har kommunen dominerats av tillverkningsindustri.
I kommunens företagsregister finns ungefär 400 företag listade, mestadels små och medelstora företag i skilda branscher. En stor del av dem finns på de större verksamhetsområdena, Kämparp i söder som näst intill är fullt utbyggt och Tumbäck i norra delen där ett antal verksamhetsytor finns kvar. För att möjliggöra ytterligare etablering av företag och verksamheter behöver mark planläggas. Efterfrågan på industrimark finns söder om orten ner mot Bankeryd.

År 2016 pendlade totalt cirka 1 500 personer/dag in till Habo kommun och 3 400 pendlade ut, varav cirka 2 900 pendlade till Jönköping. Cirka 1 000

personer pendlar från Jönköping till sin arbetsplats i Habo. Totalt pendlar cirka 3 900 personer mellan Habo och Jönköping. Det redovisar en analys över pendlingsmönster som togs fram år 2018. Den redovisar in- och utpendling, för bland annat Habo kommun, till och från kommuner inom Jönköpings län, angränsande kommuner i annat län samt de större kommunerna Borås, Skövde och Linköping. Analysen utgår från i statisitk från år 2016.

I centrala Habo finns en tåg- och busstation. Med tåget kan man resa till Jönköping på 13 min, Mullsjö 9 min, Huskvarna 20 min, Nässjö mellan 50 min och 1 timma och 20 min, Falköping 30 min, Skövde mellan 50 min och 1 timma och 20 min och Göteborg på cirka 2 timmar. De regionala bussarna som trafikerar Habo kommun ombesörjs av Jönköpings länstrafik.

Pendlingen från kommunen till framförallt Jönköping kommer öka i framtiden eftersom kommunen expanderar och många nyinflyttade troligtvis har sina arbetsplatser i Jönköping. Inför framtiden behöver kollektivtrafiken utvecklas för att underlätta pendlingen. Bostadsområden som nyligen byggts behöver få tillgång till kollektivtrafiken, vilket de inte har idag. Trafiksituationen med mycket trafik och de befintliga av- och påfarter på väg 195 fram till Sjogarpsrondellen, behöver ses över, likaså behovet av nya anslutningsvägar. Väg 195, sträckan mellan Habo och Jönköping, är hårt belastad och Jönköpings centrum likaså. Utmaningen för kommunen är att öka andelen resor med hållbara färdmedel. Fler hållbara resor förbättrar trafiksituationen överlag och livsmiljön i Jönköpings centrum med tanke på buller och luftkvalitet.

Kultur, fritid och turism

Habo tätort har ett rikt utbud av aktiva föreningar. På idrottsplatsen Slätten finns flera bollplaner samt banor för friidrott, pistolskytte och en tennishall. Längs väg 195, norr om Sjogarpsrondellen finns en frisbeegolfbana. I norra delen av kommunen ligger Hökensås Crossbana. Föreningslivet bidrar till möten och skapar mötesplatser. Pågående detaljplanering möjliggör för byggnation av en ny idrottshall i Habo tätort. Kulturskolan har barn- och ungdomsverksamheter där man kan spela instrument, sjunga eller dansa. Kulturskolan har cirka 650 barn och ungdomar i sin verksamhet. I takt med att tätorten växer, ökar behoven av fler föreningslokaler. Kommunen behöver ha en beredskap för behovet av föreningslokaler så att fritids- och kulturverksamheter kan bedrivas.

I ortens närhet finns många tillfällen till rekreation och utomhusvistelse i både skogar och naturreservat. Gränsenområdet med elljusspår och skidspår när snön tillåter, Fiskebäck naturreservat, Stora Kärrs bokskog, naturreservatet vid Hökesån samt Domsand med sin småbåtshamn och strand. Kopplingarna och tillgängligheten till och mellan dessa områden kan utvecklas för fotgängare och cyklister likaså tillgängligheten till Vättern. I kommunen finns en tre mil lång sträcka mot Vättern men det är endast på ett fåtal ställen som allmänheten kan nå sjön.

Teknisk service

Tätortens dricksvatten kommer från Vättern och distribueras genom Jönköpings vattenverk. De äldre vattentäkterna vid Dykärr i planområdets nordvästra del är reservtäkter. Nuvarande förhållanden bedöms täcka behovet av dricksvatten under överskådlig tid.

Reningen av tätortens avloppsvatten sker i reningsverket vid Hökesån söder om området Kråkeryd. Reningsverket är gammalt och har byggts om flera gånger. Enligt en extern kontroll fungerar verket relativt bra och uppfyller gällande krav. Verkets nuvarande kapacitet bedöms inte vara tillräcklig för den framtida befolkningsökningen.

Att bygga ut det befintliga verket anses olämpligt med hänsyn till dess påverkan på omgivningen. En ny plats föreslås öster om länsväg 195 på betryggande avstånd från bebyggelsen. Läget är även lämpligt ur topografiskt perspektiv och kan anslutas till befintliga efterpoleringsdammar

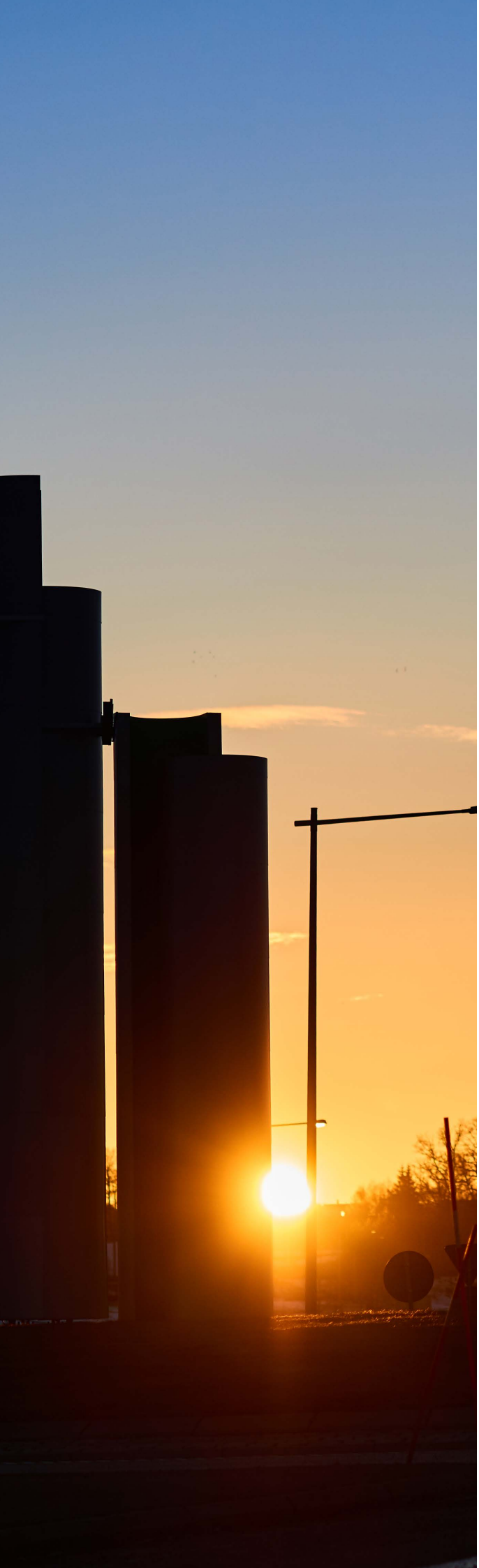

(våtmark) med utlopp mot Sillabäcken och Vättern. Kommunen bedömmer att en ny plats för ett reningsverk behövs, inte bara på grund av befolkningsökning, utan även för att klara eventuellt nya miljökrav, till exempel för att rena vattnet från läkemedelsrester.

Tidigare ställningstaganden

Den fördjupade översiktsplanen över Habo tätort som togs fram 2011 visar föreslagna utbyggnadsområden för bostäder öster om tätorten samt sydväst om tätorten. Utbyggnadsområden för verksamheter förslås väster om Stora Kärr, på Kärnekulla och söder om Fiskebäcks ängar. Reservområden föreslås norr om tätorten samt några områden i nordväst och några sydväst om tätorten. Grönområden med höga värden anges norr om tätorten, längs med Vättern samt väst om tätorten vid Gränsenområdet. Nya vägdragningar föreslås från Bränninge via Ekeberg till Domnsand samt från Sjogarp via Munkaskog till Slätten.

Analys av utbyggnadsriktningar

Översiktsplanen föregås av analyser och ställningstaganden av marken som ligger intill Habo tätort. Analysernas syfte är att synliggöra och tydliggöra ställningstaganden när markanvändningen förändras, visa på ställningstaganden som gjorts för att komma fram till översiktsplanen samt ställningstaganden som gjorts mellan olika intressen. Översiktsplanen ska också gå i linje med övergripande målsättningar som har tagits fram för kommunen. En viktig fråga inom arbetet med att ta fram översiktsplanen har varit i hur stor utsträckning kommunens utveckling ska ske genom exploatering av jordbruksmark eller om all jordbruksmark ska bevaras för framtida livsmedelsproduktion.

Fem utbyggnadsriktningar har analyserats kring Habo tätort; nordöst, norr, väst, sydväst och söder.

Nordöst om tätorten ligger ett område som till stor del består av skog med höga naturvärden enligt inventering framtagen av kommunen. Utifrån en 5- gradig skala bedöms tillgänglighet, närhet, skogens kvalitet, storlek och naturvärde. Områdena har värden från 3 och uppåt.

Tidigare ställningstaganden

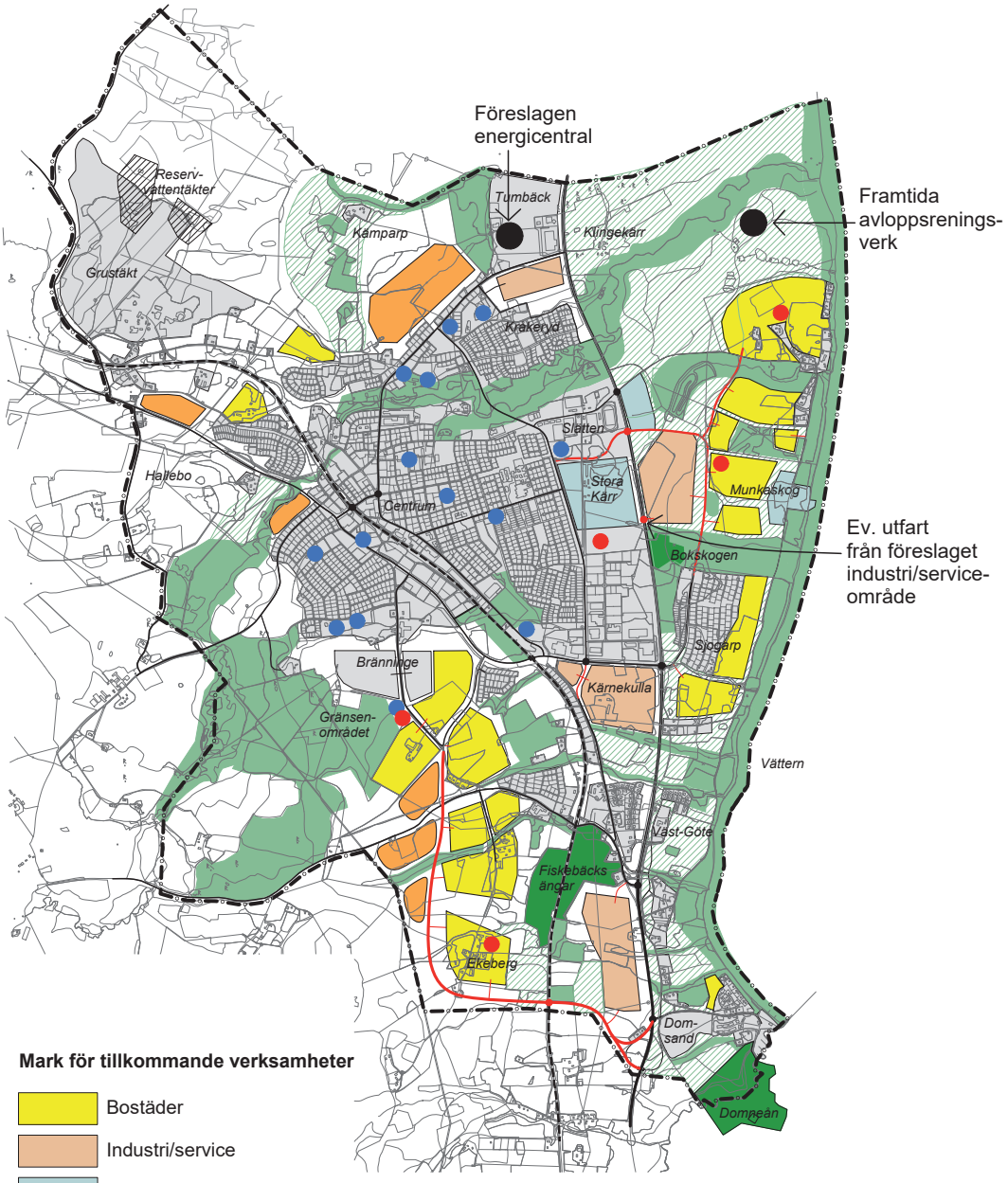

Mark för tillkommande verksamheter

- Bostäder
- Industri/service
- Idrott/fritid
- Reserv
- Fordonstrafik med trafikplats
- Skola/förskola, befintlig resp. föreslagen

- Ianspråktagen/planlagd mark
- Naturreservat
- Övrig mark med högt bevarandevärde
- Annan skyddsvärd mark
- Beteckning saknas — Pågående markanvändning behålls

Översiktsplan för Habo tätort

Målbild

Skala 1:40 000

0 1000 m

Habo - Analys

Norr
Nordöst
Väst
Sydväst
Söder
Teckenförklaring
Kommungräns
Befintligt:
Öppen mark
Skog, ej inventerad
Sankmark
Nyckelbiotop
Planerade områdesskydd
Naturreservat
Strandskydd
Järnväg
Väg
Jordbruksmark
Vattendrag
Sjöar
Skog med höga naturvärden
Tätort
0
0,4
0,8
1,6 km

Vätterbranten omfattas av ett strandskydd på 300 meter. I norra delen av området finns dammar och dagvattenrening som används i reningsverkets processer. Lämplig plats för ett nytt reningsverk bedöms ligga inom detta område, i anslutning till dessa dammar. Området separeras från den befintliga tätorten genom länsväg 195, som utgör en fysisk och visuell barriär i öst-västlig riktning och genererar buller. Vägen skapar påtagliga avstånd mellan tätorten väster om väg 195 och eventuella nya bostadsområden öster om vägen, eftersom det är en bred väg med tillhörande slänter, diken och skyddsavstånd. Strandskyddet på 300 meter begränsar möjliga ytor för bostadsutveckling. Från området är avståndet till busshållplats och tågstation 1,5– 3 kilometer. Kommunen bedömer det även som svårmotiverat att området kan försörjas med kollektivtrafik eftersom en beyggnation inte bedöms kunna bidra till ett tillräckligt stort reseunderlag. I det här området föreslås därför ingen större utveckling, förutom området kring Munkaskog, vars syfte är att stärka friluftslivet och turismen.

Utifrån kommunens övergripande målsättningar motiveras att området inte pekas ut som lämpligt utvecklingsområde genom att delmålen *Hållbar infrastruktur* och *Resurseffektiv och klimatsmart kommun* inte kan uppnås. Utvecklingen av Munkaskog motiveras genom delmålet *Starkt näringsliv* och bevarandet av skogsområdet motiveras genom delmålet *Rekreation för livskvalitet.*

Norr om tätorten ligger ett område som består av både skog och jordbruksmark. Delar av skogen har höga naturvärden. Området går att ansluta till befintlig vatten- och avloppsinfrastruktur samt väginfrastruktur. Hökesån som delar av tätorten har redan överbryggats genom vägar och gång- och cykelbanor och kräver därmed inga större investeringar som nya tillfartsvägar, förutom de nya gator som behöver byggas inom ett nytt område. Avståndet från området till centrum och stationsområdet är ett rimligt cykelavstånd, cirka 1,5 kilometer. För att ta bussen från Hjovägen är avståndet från bostadsområdet mellan cirka 50 meter - 1 kilometer.

Området norr om tätorten föreslås därför som ett strategiskt utredningsområde för bostadsutveckling, men efter år 2040 eftersom andra markområden prioriteras före. Det finns förutsättningar att bygga vidare på befintlig infrastruktur och möjliggöra ett hållbart resande. Området blir en naturlig utbyggnad och adderas till befintliga bostadsområden och integreras med resten av tätorten. Mindre delar av skogen med höga naturvärden tas i anspråk, likaså jordbruksmark.

Utifrån kommunens övergripande målsättningar motiveras tätortsutvecklingen av området genom delmålen *Attraktiv boendemiljö* och *Hållbar infrastruktur.*

Väst om tätorten ligger ett jordbrukslandskap med få bostäder. Området avgränsas i norr av järnvägen och i öst av Hökesån som omfattas av ett strandskydd på 100 meter. I området finns ingen vatten- och avloppsinfrastruktur som överbryggar Hökesån. På östra sidan om Hökesån ligger OK Gränsen som är ett välbesökt rekreationsområde med elljusspår. Området har även höga naturvärden. I området föreslås ingen utveckling eftersom det innebär stora investeringar att bygga vidare på befintlig vatten- och avloppsinfrastruktur. Området är även svårt att integrera med den befintliga tätorten eftersom de barriärer som finns avgränsar området. En byggnation av jordbrukslandskapet skulle hamna långt ifrån centrum och inte integreras med resten av tätorten eftersom OK Gränsen och Hökesån, som kommunen anser viktiga att bevara, ligger mellan den befintliga tätorten och landskapet. Jordbrukslandskapet har inte tidigare tagits i anspråk för tätortsutveckling och kommunen är mån om att bevara det öppna landskapet och möjliggöra för fortsatt jordbruk.

Utifrån kommunens övergripande målsättningar

motiveras att området inte pekas ut som lämpligt utvecklingsområde genom att delmålen *Hållbar infrastruktur* och *Resurseffektiv och klimatsmart kommun* inte kan uppnås. Delmålet *Rekreation för livskvalitet* motiverar ett bevarande av rekreationsområdena inom området.

Sydväst om tätorten ligger ett område som både består av skog och jordbruksmark. Området är inte utbyggt med infrastruktur för vatten – och avlopp. Delar av området är kraftigt kuperat, bland annat kring Domneberget. I norra delen av området ligger OK-Gränsen som förutom höga rekreations- och friluftsvärden även har höga naturvärden. I området föreslås ingen tätortsutveckling eftersom det kräver stora investeringar för att bygga vidare på den befintliga infrastrukturen för vatten- och avlopp samt väginfrastrukturen. En byggnation av området skulle hamna långt ifrån centrum och inte integreras med resten av tätorten eftersom OK-Gränsen, som kommunen anser är viktig att bevara, ligger mellan den befintliga tätorten och området. Att förse området med effektiv kollektivtrafik bedöms även inte vara genomförbart.

Utifrån kommunens övergripande målsättningar motiveras att området inte pekas ut som lämpligt utvecklingsområde genom att delmålen *Hållbar infrastruktur* och Resurseffektiv och klimatsmart kommun inte kan uppnås. Delmålet *Rekreation för livskvalitet* motiverar ett bevarande av rekreationsområdena inom området.

Söder om tätorten finns ett område som både består av skog och jordbruksmark. Delar av skogsmarken har höga naturvärden varav delar är naturreservat. Genom området, i nord-sydlig riktning går Jönköpingsbanan (tåg) och länsväg 195. Sträckan är ett starkt pendlingsstråk, med ungefär 4 000 resande per dygn. Majoriteten åker från Habo till Jönköping. Pendlingsstråket är det starkaste i Jönköpings län. Det finns potential att utveckla både tåg- och busstrafiken. Området har möjligheter att anslutas till befintlig infrastruktur för vatten- och avlopp samt till vägnätet. Det finns möjlighet att utveckla de befintliga trafikplatserna och busshållplatserna längs väg 195 i samband med att väg 195 eventuellt utökas till en ”två plus två väg”. Områdets södra del ligger i utkanten av Habo och räknas som landsbygd men till Bankeryds tätort är det ungefär 800-1 000 meter vilket gör att området på ett tydligare sätt kan anslutas till Bankeryds tätort. I detta område kommer i dagsläget förfrågningar på avstyckningar för enstaka bostadsbebyggelse. Området är även förlagt med föreläggande från länsstyrelsen om att bygga ut verksamhetsområdet för kommunalt vatten- och avlopp vilket gör att området blir än mer eftertraktat att bo i. Området behöver samplaneras med Jönköpings kommun vad det gäller vatten- och avlopp, gator, gång- och cykelbanor, grönytor, barn- och äldreomsorg, bostäder samt arbetsplatser. Hela området söder om Habo tätort och på båda sidor om järnvägen föreslås som utredningsområde för tätortsutveckling med verksamheter, bostäder och service eftersom det går att bygga vidare på den infrastruktur som finns samt att det finns potential att utveckla de hållbara resorna genom omstigningsplatser vid trafikplatserna längs väg 195 samt utveckla de cykelbanor som finns. Området ligger både nära Habo tätort och Bankeryds tätort vilket gör att stationslägena, kollektivtrafiken, servicen och arbetsplatserna kan användas och utvecklas. I området finns grönområden med höga naturvärden och naturreservat som kan bevaras för rekreationsområden och skapa trevliga bostadsmiljöer, värna om den biologiska mångfalden och bevara ekosystemtjänster.

Utifrån kommunens övergripande målsättningar motiveras en utveckling av tätorten genom delmålen *Resurseffektiv och klimatsmart kommun*, *Hållbar infrastruktur* och A*ttraktiv boendemiljö.* Bevarandet grönområden motiveras utifrån målet *Rekreation för livskvalitet.*

Intressekonflikter

Intressekonflikterna som finns kring Habo tätort handlar främst om huruvida jordbruksmark eller tätortsnära skog ska användas för den större

tätortsutvecklingen. Enligt analysen ovan förslås utvecklingen främst ske på jordbruksmark eftersom den typen av mark ligger mest strategiskt till. Med dessa markområden kan tätorten utvecklas genom att befintlig infrastruktur används och utifrån möjligheten att kunna integrera områdena med den befintliga tätorten samt möjligheten att utveckla hållbara resor. Områden med höga naturvärden söder om tätorten bevaras och bilda sammanlänkade gröna stråk som går genom utbyggnadsområdena. På så vis bevaras rekreationsområden och skapar trevliga gröna bostadsområden samt gynnar biologisk mångfald och bevarar ekosystemtjänster.

Om all jordbruksmark kring tätorten i stället skulle bevaras skulle tätortsnära skog, rekreationsområden och naturområden med höga naturvärden tas i anspråk. Det skulle vara svårare att få en sammanhängande tätort där de nya bostadsområdena integreras med den befintliga tätorten. Det skulle även vara svårare att nyttja den infrastruktur som redan finns samt svårare att förse de nya områdena med kollektivtrafik. I och med att grönområden som används för rekreation och friluftsliv istället skulle bebyggas skulle dessa områden saknas. Jordbruksmark får under vissa perioder av året inte beträdas och kan inte användas för rekreation på samma sätt som en skog. Jordbruksmark i direkt anslutning till tätort och bostadsbebyggelse innebär även restriktioner för jordbruket när det gäller till exempel gödsel, damm, partiklar och buller.

Utveckling

Bostäder och verksamheter

Enligt Habo kommuns befolkningsprognos kommer Habo tätort att öka med 7 000 - 8 750 invånare fram till år 2040. Det innebär att det i tätorten kommer att bo cirka 15 000 - 16 800 personer år 2040. Beräkningen bygger på en befolkningsökning mellan 400 - 500 invånare per år. Utifrån befolkningsprognosen bedöms att det behövs mellan 2 800 – 3 500 bostäder i tätorten för att täcka behovet. I dagsläget finns pågående och kommande detaljplaner som medger en bostadsbyggnation om 1 300-1 700 bostäder. Det innebär att mark för ytterligare byggnation av cirka 1 800 bostäder behöver planläggas för att täcka det totala bostadsbehovet om 3 500 bostäder. Kommunen bedömer att cirka 150 hektar mark med en exploateringsgrad om minst 12 bostäder per hektar behövs för att klara bostadsutbyggnaden till år 2040 (läs mer i kapitel 4, bostadsförsörjning). I översiktsplanen har totalt 150 hektar mark pekats ut som lämpliga bostadsområden till och med år 2040. Marken som föreslås för bostadsutveckling är till största del jordbruksmark och ägs av privatpersoner.

Beroende på exploateringsgrad (täthet) inom områdena genereras olika antal bostäder. En exploatering om minst 12 bostäder per hektar bedöms behövas för att marken ska kunna räcka och för att skapa möjlighet för en tätare bebyggelse. Inom denna beräkning ingår även mark för barnomsorg, grönområden och infrastruktur. Förutom nya markområden som föreslås tas i anspråk, innebär även översiktsplanen att centrum ska förtätas. Centrum har en låg bebyggelse och flera stora markparkeringar. Bedömningen är att 200-300 bostäder i lägenhetsform kan byggas inom området närmast centrum, cirka 600 meter från stationen, utöver de som är planlagda eller på gång. Förtätningsområden är inte markerade som ytor i översiktsplanen. En högre förätningsgrad närmast stationen är att eftersträva, om så är möjligt med hänsyn till omgivande bebyggelse. Det innebär ett bra tillskott till underlaget för service samt kollektivtrafik. Det finns ett positivt planbesked för den södra delen av stationsområdet med syftet att skapa en helhetsbild över södra delen av stationsområdet och även möjlighet att skapa en genomtänkt utformning utifrån kommunens behov när det gäller resandet. Vidare finns ett behov av att ta fram en plan för Habo centrum.

Inga definitiva markytor har pekats ut för verksamheter i översiktsplanen. Däremot föreslås att ett område söder om tätorten utreds i en plan för att belysa möjligheterna att etablera verksamheter, i samarbete med Jönköpings kommun. I dagsläget har Habo kommun verksamhetsmark att tillgå norr om tätorten, i Tumbäcks verksamhetsområde. Men för att klara framtidens behov av företagsetableringar föreslås därför en utredning. För att klara avloppsreningen för en framtida befolkningsökning föreslås att mark i nordöstra delen av tätorten avsätts som plats för ett eventuellt nytt reningsverk.

Infrastruktur och kollektivtrafik

Översiktsplanen förutsätter att kommunen fortsätter att arbeta med att förbättra kollektivtrafiken och öka viljan hos invånarna att nyttja den, vilket innebär att kommunen måsta ha täta dialoger med Jönköpings länstrafik. I nuläget saknas kollektivtrafik för alla bostadsområden som ligger väster om järnvägen förutom Mölekullen. En förutsättning för en hållbar tätortsutveckling är att kollektivtrafiken utvecklas och att fler invånare nyttjar den.

De föreslagna ytorna för bostäder ligger väl avgränsade och går att angöra till befintlig infrastruktur. Utifrån tågstationen så har de föreslagna utbyggnadsområdena ungefär 1,5- 2 kilometer till tågstationen, vilket bedöms som ett rimligt avstånd att cykla men inte att gå. Däremot har delar av den befintliga tätorten samt utbyggnadsområden som föreslås söder om järnvägen ingen god tillgång till buss, upp till 2 kilometer har boende till närmsta busshållplats.

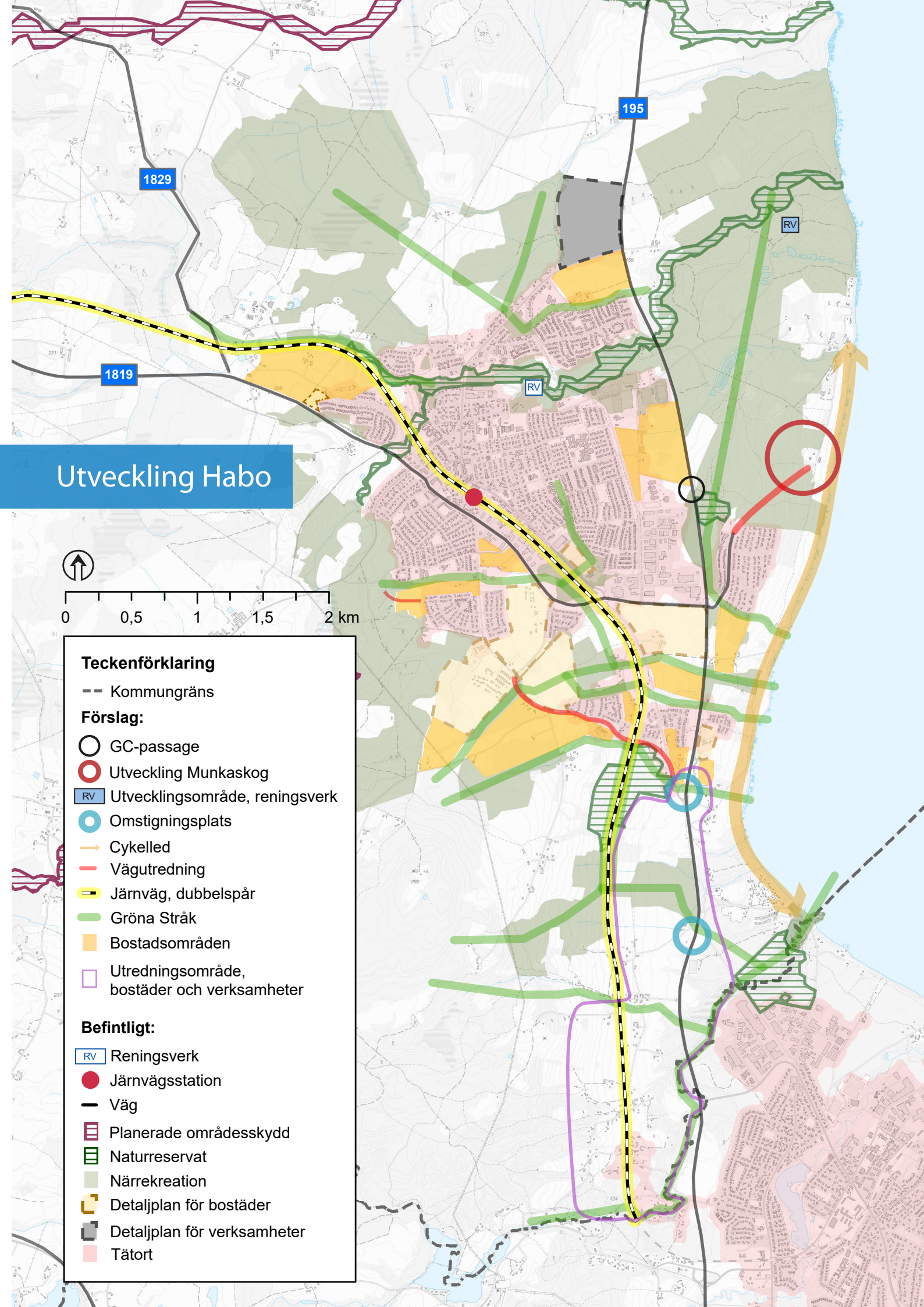
Utveckling Habo
1829
1819
195
RV
RV
RV
0
0,5
1
1,5
2 km
Teckenförklaring
Kommungräns
Förslag:
GC-passage
Utveckling Munkaskog
RV Utvecklingsområde, reningsverk
Omstigningsplats
Cykelled
Vägutredning
Järnväg, dubbelspår
Gröna Stråk
Bostadsområden
Utredningsområde, bostäder och verksamheter
Befintligt:
RV Reningsverk
Järnvägsstation
Väg
Planerade områdesskydd
Naturreservat
Närrekreation
Detaljplan för bostäder
Detaljplan för verksamheter
Tätort

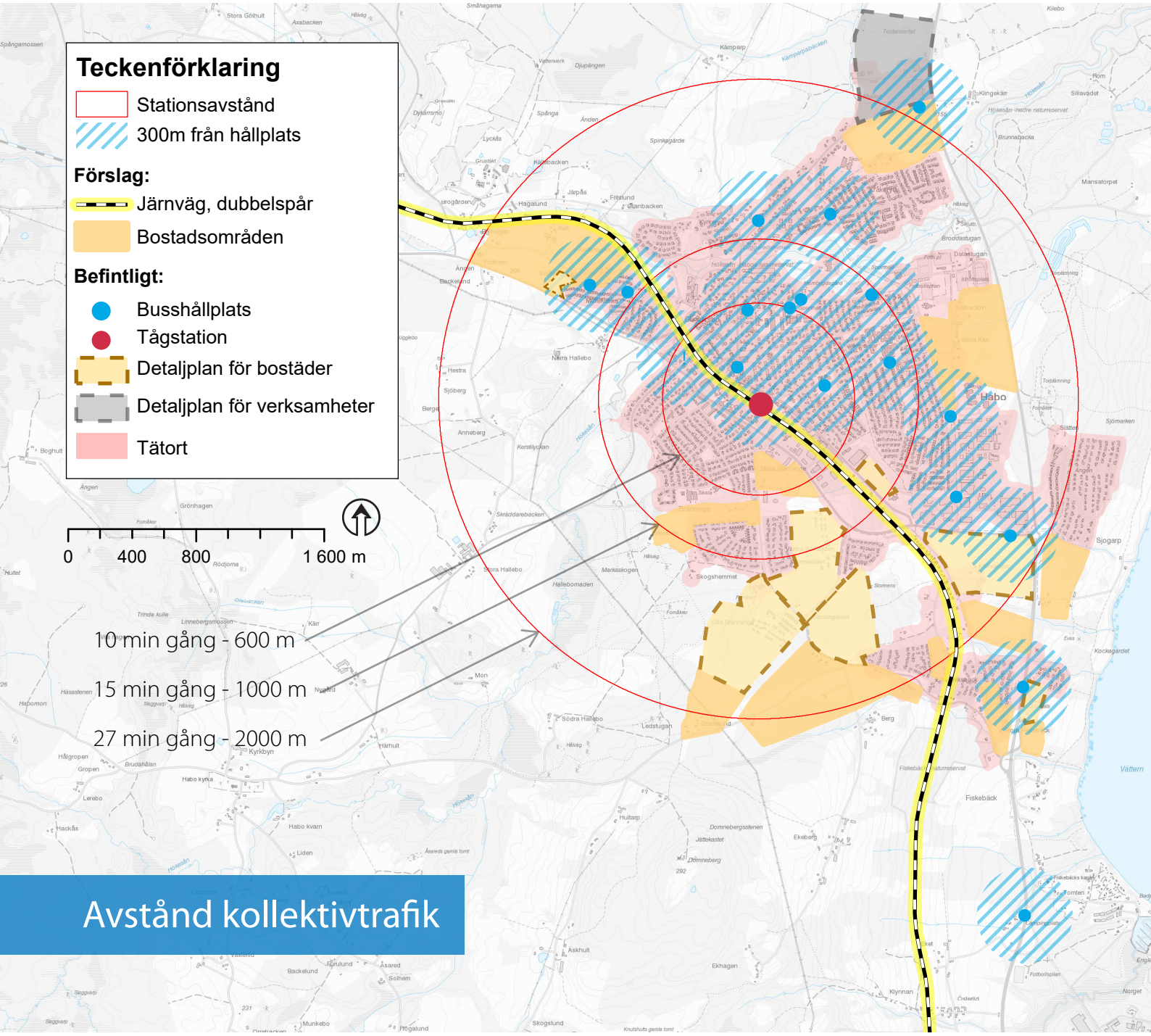

Avstånd kollektivtrafik

Kommunen bedömer att 1,5 - 2 kilometer är ett rimligt avstånd att cykla till en tågstation men busshållplatserna behöver finnas närmare bostaden än 2 kilometer. I Habo kommun är bilåkande norm och det behövs insatser från flera håll för att öka andelen resor med kollektivtrafik. Dels behövs beteendepåverkan, sammanlänkade och gena cykelvägar och möjlighet att på ett tryggt sätt förvara sin cykel på, samt även uppdaterade busslinjer med busshållplatser som stannar där flest personer pendlar. Utredningar som belyser behovet och konsekvenserna av en förbättrad kollektivtrafik

kan behöva tas fram. Exempelvis möjligheten att utforma Övre och Nedre Kammabacken samt att öppna upp järnvägsundergången vid Fiskebäcks naturreservat för att möjliggöra för busstrafik.

För att möjliggöra ny bebyggelse behöver nya väganslutningar byggas. Särskilt att nämna är en ny vägdragning som föreslås i förlängningen Skyttevägen som ansluts till Blåklintsgatan. För att tillgängliggöra området kring Munkaskog kursgård föreslås en ny vägkoppling i anslutning till Sjogarpsleden, samt en gång- och cykelförbindelse över väg 195 i höjd med Alléskolan.

Friluftsliv och gröna strukturer

Översiktsplanen innebär att grönområden och gröna stråk bevaras och utvecklas. För att ta fram de föreslagna gröna stråken som visas i översiktsplanen har underlag som visar områden med höga naturvärden, nyckelbiotoper, befintliga naturreservat eller tidigare utpekade gröna stråk använts. I översiktsplanen pekas gröna områden och stråk ut med avsikt att dessa ska bevaras och utvecklas, då skapas en sammanlänkande grönstruktur. Det ger invånarna attraktiva rekreationsområden, trevliga boendemiljöer, gynnar den biologiska mångfalden samt bidrar till klimatanpassningen genom dess ekosystemtjänster. Grönytan bakom vårdcentralen är en av dem som har stor potential att utvecklas till en gemensamhetsyta för invånarna. Grönområdet ligger centralt, i närheten finns parkeringsplatser, grönytan är väl tilltagen och det finns goda möjligheter för att skapa en mötesplats för alla åldrar då ett äldreboende ligger bredvid parken.

Tillgängligheten till Vättern förbättras för invånarna och nya mötesplatser skapas. Särskilt lyfts området kring Munkaskog kursgård fram som en möjlighet att utveckla för fritidsändamål och turism. Skogsområden norr om kursgården bevaras som rekreationsområde på grund av dess höga naturvärden och läge utmed Vättern. Området ligger i närheten av tätorten och skulle kunna utvecklas till ett än mer attraktivt rekreationsområde som tillgängliggör Vättern för invånare och besökare. Cykel- och vandringsleder föreslås som kopplar samman områden. Möjligheten att som gående och cyklist ta sig utmed Vättern från Domsand vidare norrut förbättras. Även möjligheten att ta sig ut till Munkaskog förbättras genom en ny gång- och cykelförbindelse över/under väg 195.

Utredningsområde

För att klarlägga möjligheterna för en utbyggnad av Habo tätort vidare söderut föreslås ett utredningsområde för bostäder och verksamheter. Kommunen är positiv till att området utvecklas men det bör ske kontrollerat så att problem i framtiden kan undvikas. För att klara Habo tätorts framtida behov av verksamhetsmark föreslås att lämpliga ytor för detta utreds i en specifik plan. Eftersom området söderut gränsar till Jönköpings kommun och då även till Bankeryds industriområde, Backamo, krävs det ett samarbete kommunerna emellan. I samband med att mark för verksamheter utreds föreslås även att mark för bostadsbyggnation utreds kring byarna Eket, Österlid, Ebbarp med flera. Detta med anledning av att kommunen bedömer att området är attraktivt som bostadsområde. Det finns i dagsläget en efterfrågan på att bosätta sig i området. Kommunen får förfrågningar på att stycka av enstaka fastigheter för bostadsbyggande. Kommunen har även ett föreläggande från länsstyrelsen om att anlägga kommunalt vatten- och avlopp för att försörja de befintliga bostäderna i området, vilket ökar attraktiviteten för området än mer.

För att klargöra möjligheterna för ytterligare bostadsbyggnation och dimensionering av vatten- och avloppsledningar och tekniska system behöver kommunen få en helhetsbild för området. Eftersom området ligger i direkt anslutning till Jönköpings kommun och Bankeryds tätort, krävs det ett samarbete som också kan belysa möjligheterna till samordning av till exempel teknisk försörjning, utbyggnad av gång- och cykelbanor och vägar.

Utredningsområde

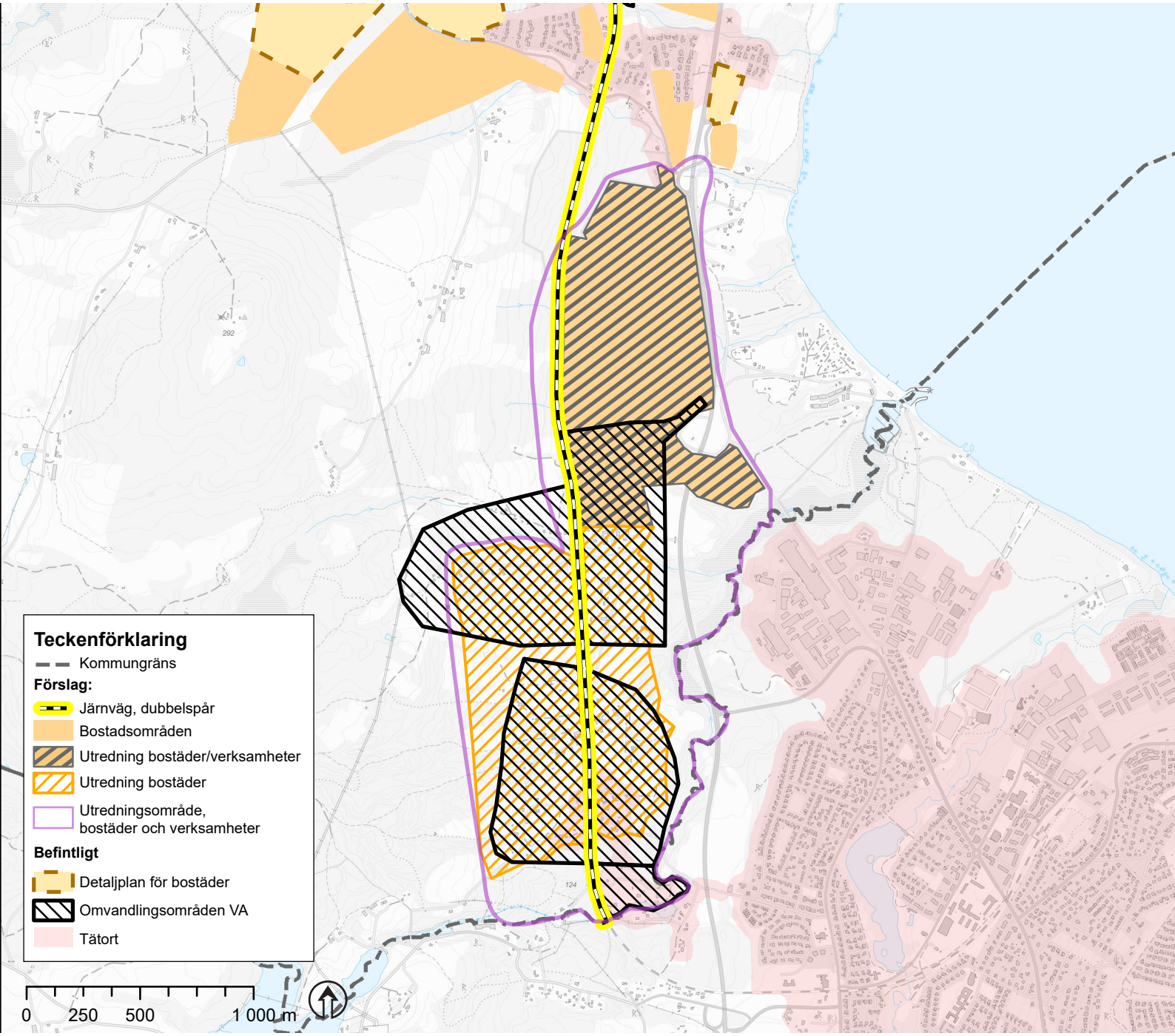

Beskrivning och utgångspunkter

Utredningsområdet ligger söder om Habo tätort, på båda sidor om Jönköpingsbanan och mellan Jönköpingsbanan och länsväg 195. Området sträcker sig ner till kommungränsen i söder, mot Bankeryd. Från områdets södra del är det ungefär 1 kilometer till Bankeryds tätort. I områdets östra och södra del avgränsas området av Domneån som är försedd med strandskydd på 100 meter. I väster avgränsas området av natur- och jordbruksmark och i norr av Habo tätort genom området Fiskebäck och naturreservatet. Området räknas som landsbygd, det finns en del gårdar med tillhörande ekonomibyggnader, samt cirka 100 bostadshus. Stora delar av området består av jordbruksmark som idag brukas men består även av en del skogsmark. Marken ägs till störst del av privata markägare.

Omvandlingen av området bedöms vara helt beroende av att länsväg 195 görs om till en ”två plus två väg” och att trafikplatserna vid Fiskebäck och Domsand byggs om för att klara en ökad trafikmängd. För att försörja området behöver lägen för interna gator som går parallellt med väg 195 studeras, med syfte att kopplas samman med de båda trafikplatserna. Vägarna som finns i området är smala och går på vissa platser precis utmed huskropparna. Vid en utbyggnad av området, som innebär en komplettering med fler bostadshus, behöver nya vägar dras genom området för att länka samman områden, klara en ökad trafikmängd och för att klara trafiksäkerheten. Södra området delas av genom Jönköpingsbanans dragning. En utredning bör därför också belysa möjligheten att bredda befintliga vägar utmed järnvägen, likaså den befintliga järnvägsundergången för att koppla samman delområden. I den södra delen av området har det funnits en gång- och cykelpassage i markplan över järnvägsspåret. Den är i dagsläget stängd. Vid en framtida utveckling av området som innebär en komplettering med fler bostäder är det nödvändigt med en gång- och cykelbro eller tunnel så att invånarna kan ta sig mellan de olika bostadsområdena och vidare till Bankeryd.

Vid trafikplatserna bör en omstigningsplats finnas där olika trafikslag möts så som buss, cykel, bil, fotgängare och där möjligheten finns att byta färdmedel för den fortsatta resan. Omstigningsplatsen bör ha pendlarparkering, busshållplats och säkra cykelparkeringar. Dessa åtgärder kräver dialog och samarbete med både Trafikverket och Jönköpings länstrafik. När området planeras är det viktigt att en zon längsmed järnvägen sparas för att det ska finns möjlighet att i framtiden bygga ut järnvägen med ytterligare ett spår. Vidare bör även områdets utformning ta höjd för detta med tanke på skyddsavstånd och bullerproblematik.

Utredningen ska belysa förutsättningarna för utveckling av ett nytt verksamhetsområde, som ligger strategiskt till utmed väg 195 och som kan kopplas samman med industriområdet Backamo i Bankeryd. Placeringen av verksamhetsområdet möjliggör för lokala företag i Bankeryd och Habo att kunna stanna kvar på orten och bedriva sin verksamhet, vilket skapar arbetstillfällen. Placeringen är även strategisk utifrån transportbehov då det finns kopplingar till väg 40 och E4:an. Området föreslås även utredas för bostadsutveckling där invånarna kommer bo mitt emellan Habo och Bankeryds tätorter, med ungefär 3 kilometer till service så som skola, matbutiker, vårdcentral, arbetsplatser, fritidsaktiviteter och tågstationer som kan ta dem vidare till Göteborg, Falköping, Skövde, Nässjö, Värnamo med flera. Det är viktigt att området länkas samman med närliggande bostadsområden både i kommunen och i Bankeryd, genom effektiva gång- och cykelvägar så att invånarna kan ta sig till tåg- och busstationer samt andra viktiga målpunkter.

I översiktsplanen pekas gröna stråk ut med avsikt att dessa ska bevaras för att skapa en sammanlänkande grönstruktur som kan fungera som rekreationsområde för invånarna och skapa trevliga boendemiljöer, gynna den biologiska mångfalden samt bidra till klimatanpassningen genom dess ekosystemtjänster. Detta är också aspekter som ska finnas med i en utredning för området.

Riktlinjer

- Kommunen ska ha en planberedskap för tätorten som möjliggör bostadsbyggnation i enlighet med befolkningsprognosen.

- Kommunen ska ha planberedskap för att möjliggöra för verksamhetsetableringar.

- Den bostadsbebyggelse som planläggs ska komplettera den befintliga när det gäller upplåtelseform och typ, samt styras av efterfrågan och behov.

- En plan med syfte att belysa utvecklingen av centrum ska tas fram.

- Kommunen är positiv till förtätning av centrum för att möjliggöra fler bostäder som stärker underlaget till service.

- Behovet av markparkeringar i centrum ska utredas med syfte att möjliggöra för fler bostäder och arbetsplatser och affärslokaler.

- Inom en radie om 600 meter från tågstationen är kommunen positiv till förtätning av bostäder. Högre exploateringsgrad ska eftersträvas närmast stationen för att öka underlaget till kollektivtrafiken.

- Nya bostadsområden och verksamhetsområden ska ha tillgång till busshållplats inom ett avstånd av 300 – 400 meter.

- Alla bostadsområden i tätorten ska kopplas samman med varandra och med centrum genom ett finmaskigt cykelnät för att främja resor med cykel.

- Utpekade gröna och blåa stråk samt områden ska prioriteras framför annan användning eller intresse.

- Utpekade gröna stråk och områden ska respekteras i kommande exploatering, samt i de fall där det är möjligt, säkerställas i efterföljande detaljplanering.

- Kommunen ska arbeta för att förstärka utpekade gröna stråk där behov finns genom plantering av olika slag.

- Kommunen ska arbeta för att öka kvaliteten på gräsytor och parker i tätorten genom att tillföra mer grönska, varierad utformning och skapa mötesplatser.

- En genomsnittlig exploateringsgrad på minst 12 bostäder per hektar ska eftersträvas.

Utredningsområdet

- En fördjupad utredning för området ska tas fram där kommunen samarbetar med Jönköpings kommun, med syfte att klarlägga förutsättningarna för verksamhetsetablering och bostadsbyggnation.

- Kommunen är restriktiv till utbyggnad inom utredningsområdet tills dess att förutsättningarna har klarlagts. Ingen byggnation eller annan förändring av mark får ske om det försvårar en framtida utbyggnad.

- Utredningen ska belysa viktiga gröna stråk och områden och hur de kan bevaras och utvecklas.

- Utredningen ska redovisa en framtida utformning av väg 195 och dess trafikplatser med utgångspunkt i tillgänglig kollektivtrafik, trafiksäkerhet och kapacitet.

Utbyggnad efter år 2040

Översiktsplanen som redovisas sträcker sig till år 2040. I arbetet med översiktsplanen har det dock även framkommit ett behov av att redovisa en ännu mer långsiktig strategisk utveckling, med en tidshorisont efter år 2040. Detta för att redovisa hur översiktsplanen hänger ihop med ett ännu mer strategiskt tänk och dels för att belysa de förslag som finns med i den fördjupade översiktsplanen för Habo tätort (2011). En framtida möjlighet till utveckling redovisas som måste föregås av studier och fördjupningar, samt är beroende av stora infrastrukturprojekt och samverkan med Trafikverket och Jönköpings kommun. Det rör sig om två områden, ett i norr och ett i sydväst. För framtiden är dessa markområden intressanta och redovisas därför som en möjlighet. Syftet att redovisa dessa markområden är att tydliggöra kopplingar med översiktsplanen och befintliga strukturer. Då tydliggörs vilka möjligheter det finns för en utveckling av tätorten som kan vara ett underlag till beslut om markanvändning. En viktig aspekt att framföra är att kommunen äger en väldigt liten del av den mark som bedöms vara lämplig för en tätortsutveckling. Beroende på enskilda markägares intressen och vilja, krävs det att översiktsplanen redovisar olika alternativa utvecklingsmöjligheter i syfte att kunna hantera olika scenarier.

Det finns ett tryck på att omvandla mark söder om tätorten ner till Jönköpings kommungräns. Det är markområden som ingår i översiktsplanen som ska utvecklas först. I utredningsområdet och i de strategiska områdena kan en viss utveckling ske, till exempelvis enstaka bostadsbebyggelse, men bör föregås av utredningar som klarlägger förutsättningarna för en utveckling. Därför bör kommunen vara restriktiv med förändringar som kan försvåra en framtida struktur.

Området som ligger norr om tätorten, i anslutning till Kyrkeryd är ett område som på sikt och i framtiden bedöms vara lämpligt för tätortsutbyggnad. En utveckling av området kräver nya vägdragningar som kopplas ihop med Hjovägen samt att Kyrkerydsvägen breddas och anpassas till områdets behov. I Kyrkeryd som ligger precis söder om området finns en busshållplats. Området går att integrera väl med den befintliga tätorten genom att länka samman befintliga gång- och cykelvägar och gator med den nya delen. Från områdets norra del är det ungefär 1,5 kilometer till Habo centrum. Marken består av både jordbruksmark och skogsmak, där delar av skogen har höga naturvärden. Marken är privatägd och det innebär att kommunen behöver föra en strategisk markpolitik och ha dialog med markägarna för att kunna genomföra en utveckling. Att utreda området för byggnation bedöms inte vara aktuellt inom översiktsplanens tidshorisont.

Området som ligger söder om Habo tätort, på den västra sidan av järnvägen, består mestadels av jordbruksmark men även av en del skogsmark. I området finns 10-15 bostadshus varav någon gård med ekonomibyggnader. Den befintliga jordbruksmarken brukas i dagsläget. Området ligger på en höjd med utsikt över Vättern. Området bedöms vara beroende av att en ny väg anläggs från Bränninge och vidare till trafikplats Domsand, vilket i sin tur kräver att järnvägsundergången vid Österlid breddas. Marken består mestadels av jordbruksmark som ägs av privata markägare. Att utreda området för byggnation bedöms inte vara aktuellt inom översiktsplanens tidshorisont.

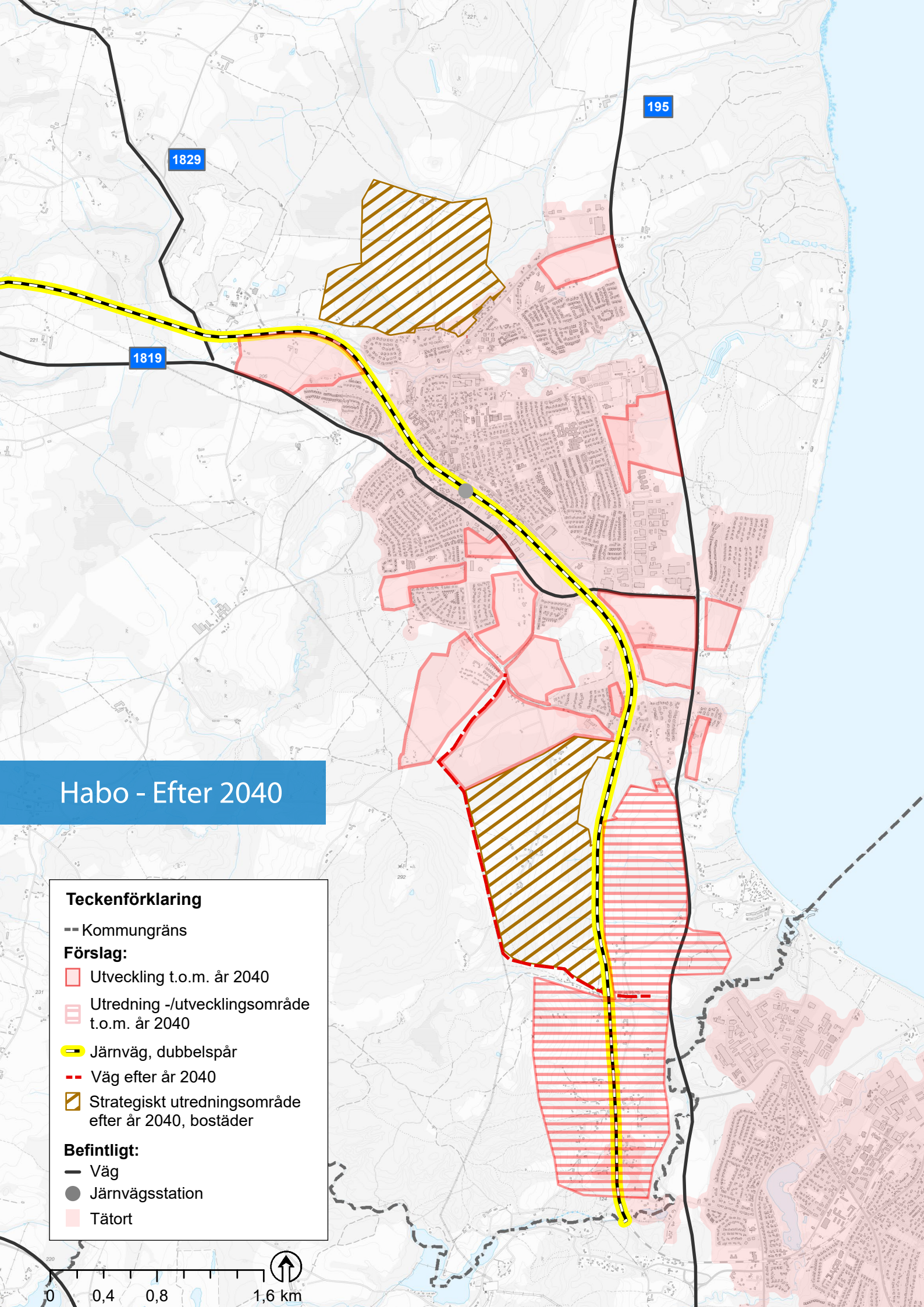
1829
195
1819
Habo - Efter 2040
Teckenförklaring
Kommungräns
Förslag:
Utveckling t.o.m. år 2040
Utredning -/utvecklingsområde t.o.m. år 2040
Järnväg, dubbelspår
Väg efter år 2040
Strategiskt utredningsområde efter år 2040, bostäder
Befintligt:
Väg
Järnvägsstation
Tätort
0
0,4
0,8
1,6 km

Västerkärr

Områdesbeskrivning

Västerkärr ligger i kommunens västra del, precis vid sjön Stråken och angränsar till Mullsjö kommun. Landskapet kring Västerkärr är svagt kuperat men dramatiska branter förekommer i övergången mellan höga partier och dalar. Skogen dominerar och består av tall och gran med inslag av bland annat björk och asp. Bebyggelselägen har lång historisk kontinuitet.

Nordöst om orten går riksväg 26/47. Vägen är försedd med ett utökat bebyggelseförbud på 50 meter på var sida om vägen, vilket det även fortsättningsvis kommer att vara när vägen dras om. Det pågår ett arbete med omdragning av vägen och vägen utformas med dubbla körfält i båda riktningarna. Omdragningen innebär att vägen förskjuts öster om Västerkär, mellan cirka 200 meter och 500 meter. Västerkärr slipper därmed den tunga trafiken som gått genom orten. Det medför effekter så som minskade bullernivåer.

Riksintressen och andra värdefulla områden

Ett stort område som börjar strax norr om Västerkärr och som sträcker sig söderut längs Stråken är utpekat som riksintresse för naturvård av Naturvårdsverket. Ett mindre område söder om tätorten är utpekat av skogsstyrelsen som nyckelbiotop. Utöver det finns det enstaka skyddsvärda träd i tätorten. Strandskyddet utmed sjön Stråken har varit 200 meter men länsstyrelsen har omprövat strandskyddet och minskat det till 100 meter vid tätorten.

Västerkärrs gård med byggnader på båda sidor om väg 47/48 är av kulturhistoriskt intresse. Byggnadsbeståndet utgörs av åtta byggnader från 1800-talet. Huvudbyggnaden är daterad till 1807. Ekonomibyggnaderna är minst förändrade. Västerkärrs gård fungerade som gästgiveri fram till 1906 och som skjutstation till 1916. Under en period på 1700-talet fanns inom fastigheten en tingsplats med egen galgbacke.

Öster om stallbyggnaden finns rester av en gammal vägsträckning. Gårdens kulturhistoriska värde bör beaktas vid planering av utbyggnadsområden.

Befolkning, bostäder, service och arbetsplatser

I Västerkärr bor det cirka 150 invånare (2018). Bostadsbebyggelsen består av ungefär 60 småhus, främst friliggande villor men också en del fritidsbebyggelse. Många av husen byggdes på 70-talet, samtidigt som det finns avstyckningsplaner från sent 30-tal. Många av husen har bytt ägare under 2000-talet, vilket tyder på att det finns en efterfrågan av att bosätta sig på orten. Storleken och karaktären på husen varierar, vilket ger ett brokigt helhetsintryck. I nuläget finns det ett fåtal tomter som är detaljplanelagda för bostäder men inte byggda.

Barnomsorg och skolgång tillgodoses genom Mullsjö kommun. Kollektivtrafiken ombesörjs av Jönköpings länstrafik. I Västerkärr stannar buss 116 som kör mellan Jönköping, Mullsjö och Habo, vilket kommer att förändras när vägombyggnationen är klar. Från Västerkärr till Mullsjö station är det ungefär tre kilometer. Från Mullsjö station går tåget till Jönköping som tar 25 minuter, Göteborg på 1 timme och 40 minuter samt Skövde på 40 minuter och Falköping på 20 minuter.

Stora delar av marken närmast stråken i Västerkärr ägs av privatpersoner, vilket gör att tillgängligheten till Stråken är begränsad för allmänheten. Det finns en markremsa som ägs av kommunen i norra delen av orten som tillgängliggör Stråken. En markremsa i södra delen av orten är också tillgänglig för allmänheten. Där finns en iläggningsplats för båtar med brygga samt en grillplats och bord. På orten finns det ingen gemensam lekplats. Gilgeryd friluftsområde ligger 1,5 km från Västerkärr likaså en camping med minigolfbana och badplats vid Stråken. I norra delen av Västerkärr finns en gång- och cykelväg som går till Mullsjö centrum samt till Mullsjö Camping.

I Västerkärr finns ett tiotal företag registrerade men det är inte verksamma i Västerkärr i den mening att de har lokaler där.

Teknisk service

De flesta fastigheterna i Västerkärr är anslutna till det kommunala vatten- och avloppsnätet. Vatten och avlopp är anslutet till Mullsjö kommun via tryckledning. Området är tätt bebyggt och dagvatten ska omhändertas lokalt, så kalld LOD (lokalt omhändertagande av dagvatten).

Utveckling

Kommunen är positiv till att det finns möjlighet för orten att växa. Närheten till Mullsjö kommun gör att det finns ett intresse av att samarbeta med Mullsjö om utvecklingen av Västerkärr och områden vid kommungränsen i Mullsjö. Förskjutningen av väg 26/47 och det minskade strandskyddet skapar nya och intressanta förutsättningar för utvecklingen av orten. Västerkärrs läge nära Mullsjö där service, arbetsplatser och kollektivtrafik finns samt Västerkärrs läge utmed Stråken med dess fina omgivande natur och förändrade förutsättningar gör att Västerkärr har potential att utvecklas till en attraktiv ort att bo på. Omdragningen av väg 26/47 gör att bussarna troligtvis inte kommer stanna på den gamla vägen som passerar Västerkärr, vilket innebär att invånarna kommer få en bit att ta sig för att kunna åka kollektivt. Det är därför viktigt att kommunen har en tät dialog med både Jönköpings länstrafik och Trafikverket för att hitta en lösning så att invånarna i Västerkärr kan ta sig till en busshållplats på ett tryggt sätt och att de även i fortsättningen kan nyttja kollektivtrafiken. I översiktsplanen föreslås områden för bostadsutveckling söder om Västerkärr i direkt anslutning till tätorten. Vidare föreslås utveckling nordväst om Västerkärr. Kommunen behöver ha planberedskap för att vid behov kunna etablera en förskola. Vidare behöver kommunen se över möjligheten att utveckla en gemensamhetsyta för invånarna, exempelvis en lekplats. I nordvästra delen av tätorten föreslås ett mindre område för verksamheter som troligen kommer att synas från den nya vägdragningen av väg 26/47. Vid en framtida planläggning av områdena är det viktigt att Habo kommun har en tät dialog och samarbetar med Mullsjö kommun. I en grov bedömning uppskattas områdena för bostäder rymma ungefär 50 tomter för villabebyggelse.

Riktlinjer
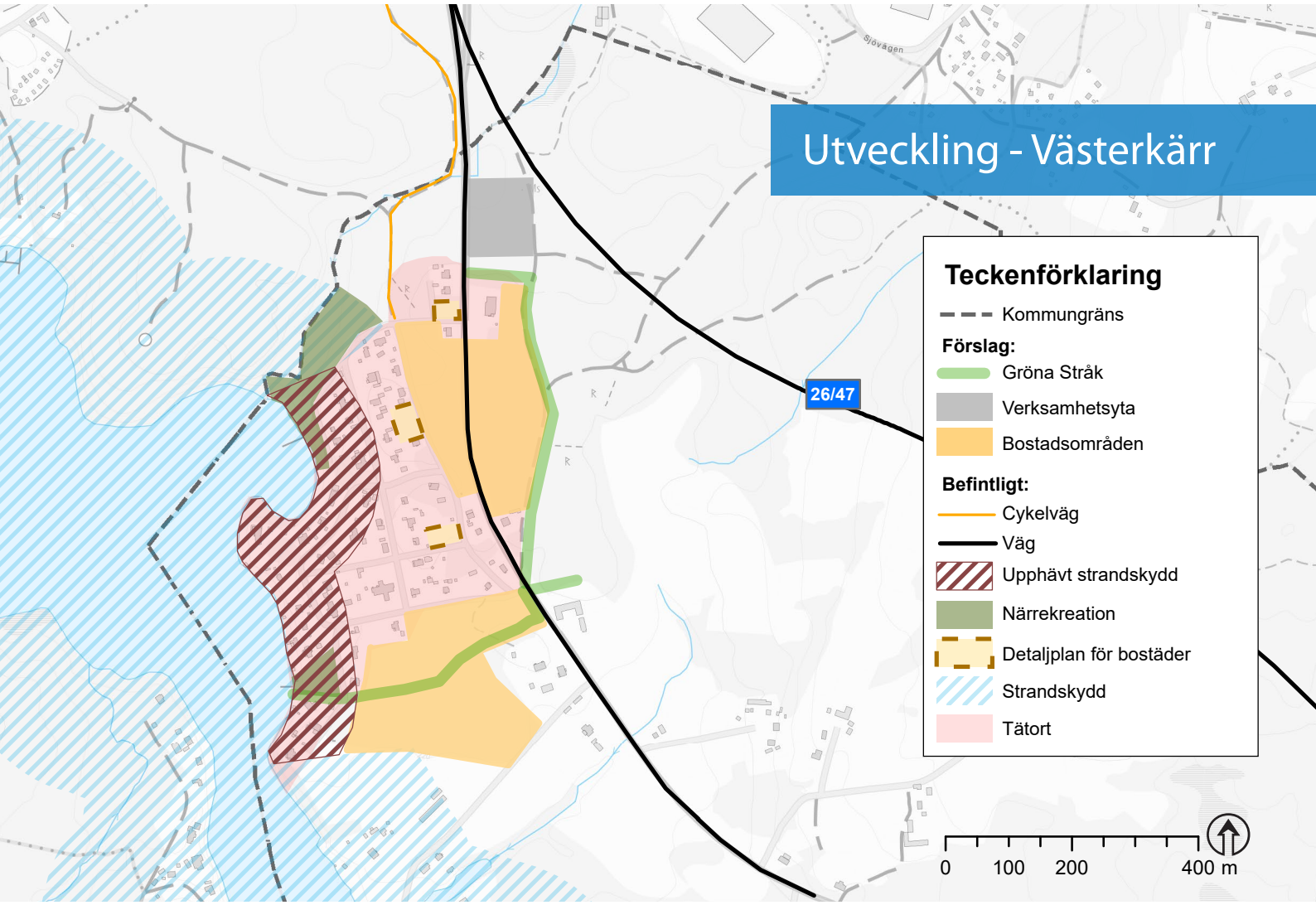
- Kommunen är positiv till utveckling av Västerkärr och ska ha planberedskap för att klara en utveckling.
- Habo kommun ska samarbeta med Mullsjö kommun och utveckla orten. En gemensam utredning bör tas fram som belyser utvecklingen. En ny utredning ersätter då den befintliga fördjupade översiktsplanen för Västerkärr och närliggande områden i Mullsjö kommun.
- Kommunen ska i samarbete med Trafikverket och Jönköpings länstrafik arbeta för att utveckla omstignings-platser vid trafikplatserna utmed väg 26/47, utrustade med till exempel trafiksäkra och väderskyddade hållplatser, tillgång till säkra cykelparkeringar och möjlighet att parkera bilen.
- Kommunen ska arbeta för att det finns trafiksäkra gång- och cykelvägar till omstigningsplatser och till viktiga målpunkter.